HAZRETİ MUHAMMED
Ziya Şakir tarafından yazılan bu kıymetli muazzam eser, 2 cild halinde neşredilmiştir. Takımının hediyesi 175 kuruştur. Büyük kıt'ada 492 sahife olmasına dikkat ediniz.
Semih Lûtfi Kitabevi

Cumhuriyet

18 inci yıl sayı: 6316

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve Matbaa kısmı 24299 - 24290

Perşembe 19 Mart 1942

YENİ MECMUA
Yenilikle dolu olarak ÇIKIYOR.

Millî Şefin
Söylediği büyük nutuk

Türk milletinin kalbinde en canlı akisleri bulduktan sonra millî bir sada halinde cihana yayılmış bulunuyor

TÜRK MİLLETİ
İstiklâli uğrunda harikalar yaratmağa muktedir olduğunu ispat etmiş bir millettir

Sayın Cumhur Reisimiz Milli Şef İsmet İnönü tarafından evvelki gün İzmirde söylenen büyük nutuk, Türk milletinin kalbinde en canlı akisleri bulduktan sonra, milli bir sada halinde cihana yayılmış bulunuyor.

Milli bir sada halinde diyoruz, çünkü her zaman kuvvetli bir anlayışın şaşmaz ölçüsile konuşan Devlet Reisimiz, bilhassa son nutkile, bütün vatandaşların en samimî arzu, duygu ve iradelerine tam manasile tercüman olmuştur. Herhangi siyasî bir formalitenin resmî icablarından çok uzak olan bu nutuk, Şefle millet arasında içten bir hasbıhal mahiyetindedir. Ve bu itibarladır ki her Türk kalbinde en canlı akisleri bulduktan sonra, İsmet İnönünün İzmirde söylediği sözler, millî bir sada halinde cihana yayılmış bulunuyor.

Bütün dünya, misli görülmemiş bir fırtınanın dalgaları arasında ölümle pençeleşirken, Türkiye Cumhuriyetinin, yirmi yıldanberi giriştiği medeniyet ve kültür davasında sakin ve emin adımlarla ilerliyebilmesi, şanlı bayrağımızın gölgesi altında hem yetiştirmek, hem de yetişmek azmile çalışan bugünkü nesiller için ne sevincli bir mazhariyettir. İlerilik davasında yirmi yıldanberi işaret parmağını yükseklere uzatmaktan bir an bıkmıyan Millî Şefimiz, İzmirlilerin karşısında milletle yaptığı hasbıhale de ayni mevzua dokunarak başlıyor. O yeni neslin yetiştirilmesi bahisleri etrafında öğretmenlere, ana ve babalara gereken vazifeleri bir bir sayarken gencile, ihtiyarile biz Türkler, bu mühim millî davamızın esasını gözönünde bütün canlılığile tutuyoruz:

«— Çocuklarımızın karakterleri, ahlâklı olarak yetişmeleri, onların bilgili olarak yetişmeleri kadar ve hatta ondan daha çok önemlidir. Ancak ahlâklı ve karakterli çocukların bilgilerinden memleket faydalanır. Yavrularımız, memleketin ilerisi kendi ellerinde olduğunu bilerek, kudretli ve bilgili olduğu kadar ahlâklı ve karakterli olarak yetişmelidirler.»

Bu esas, bir çok güç şartlar altında bulunsak bile hiçbir zaman gevşetmiyeceğimiz bir esastır:

«— Şimdiki zaman, bizim yetiştiğimiz zamana göre çok değişmiştir. Memleket içinden ve dışından gelen tesirler çok genişlemiştir. Çocuklarımız, kendi nefislerine güvenli ve bütün ters tesirleri, akıntıları karşılıyabilecek zihniyette hazırlanmalıdırlar. Vatanseverlik ahlâkın başında gelir. Vatansever olarak yetişmek, terbiye sistemimizin temelidir. Çocuklarımızın toy zamanlarında ters akıntılara dayanmaları ve yetiştikleri çağda iyi mücadele etmeleri için öğretmenler onların zihinlerini iyi işlemelidirler.»

Gençliğin terbiyesi üzerinde ciddî bir hassasiyetle duran Millî Şef, günün diğer esaslı bir işine, geniş ölçüde ekim meselesine de ehemmiyetle temas ediyor:

«— Bazı yerlerde sert kışın yaptığı tesirleri gördüm ve acı duydum. Bu durumu yurddaşların cesur yürekle karşıladıklarını görmek insana teselli ve kuvvet veriyor. Yeni ekim yılı için hükûmetin hazırlığı ve bu bakımdan halka yaptığı geniş davet her yerde iyi kabul görmüştür. Kış ekimi her yerde geniş ölçüdedir ve ümid kuvvetlidir.»

***

(Arkası sahife 3 sütun 4 te)

Bugünden itibaren
Çayın kilosuna 750 ve kahvenin kilosuna 300 kuruş zammedildi

Satışlar serbest bırakıldı

Ankara 18 (a.a.) — Başvekâletten tebliğ edilmiştir:

1 — Koordinasyon heyetinin 300 sayılı kararile 19 mart 1942 perşembe gününden itibaren her nevi çay fiatına kiloda 750 kuruş ve her nevi kahve fiatına kiloda 300 kuruş zam yapılmıştır.

2 — Bu suretle konulacak yeni fiatlarla çay ve kahve satışı 19 mart gününden itibaren serbesttir.

Vaşington büyük elçimiz Münir Ertegün ve Amerika Hariciye Müsteşarı Welles

Amerikanın bize vereceği malzeme
Vaşington elçimizle Mr. Welles arasında bir görüşme
Müsteşar, Türkiyeye mümkün olduğu kadar fazla askerî malzeme gönderilmek istenildiğini söylüyor

Vaşington 18 (a.a.) — Ofi: Türkiyenin Birleşik Devletler büyük elçisi Mehmed Münir Ertegün, ödünç verme ve kiralama anlaşmasının tatkibile ilgili olarak Türkiyeye harb malzemesi gönderilmesi hakkında Hariciye Nazırı muavini M. Welles ile bir görüşmede bulunmuştur.

M. Welles, gazeteciler konferansında demiştir ki:

«— İki hükûmet, filiyatta bir anlaşma imzalamamışlardır. Fakat malzeme göndermek suretile Türkiyeye mümkün olduğu kadar büyük askerî yardımda bulunmak üzere yol hazırlanmıştır. Şimdiye kadar Türkiye, Birleşik Devletlerden almakta olduğu malzemeyi peşin para ile ödemiştir. Ödünç verme ve kiralama anlaşması, Türkiyeye halen yapılmakta olan yardımı fazlalaştıracaktır.»

Doktor Rüştü Aras Ankaraya döndü

Ankara 18 (Telefonla) — Eski Londra büyük elçisi Dr. Tevfik Rüştü Aras Adana yolu ile bugün Ankaraya geldi. İstasyonda Hariciye Vekâleti Umumî kâtibi Numan Menemencioğlu, hususî kalem müdürü Abdullah Zeki Polar, bazı Hariciye mensubları ve dostları tarafından karşılanmıştır.

Şark cephesi harekâtı

Sıfırın altında 45 derece soğukta
Muharebeler çok şiddetle devam ediyor
Alman tebliği, 6 Rus tümeninin imha edildiğini bildirmektedir

Berlin 18 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Kerç yarımadasında düşmanın yeni taarruzları kısmen püskürtülmüş, kısmen topçu ateşi ve hava hücumlarile hareket mevzilerinde boğulmuştur. Doğu cephesinin öteki kısımlarında düşman dün de muhtelif noktalardan hücuma geçmişse de oldukça önemli kuvvetlerle yaptığı bu hücumlar muvaffakıyetsiz olmuştur. 15 martla 17 mart arası düşman doğu cephesinde topyekûn 131 tank kaybetmiştir. Sovyet hava kuvvetleri dünkü gün 68 tayyare kaybetmişlerdir. Bu tayyarelerden 56 tanesi hava muharebeleri esnasında kaybedilmiştir. Bizim tayyarelerimizden biri noksandır.

Merkez kesiminde hezimete uğratılan Rus tümenleri

Berlin 18 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının bildirdiğine göre, doğu cephesinin orta bölgesinde Alman hatlarını yarmağa teşebbüs eden büyük düşman teşkilleri yok edilmiştir. Bolşeviklerin ilerleyişi düşman için büyük kayıblarla durdurulmuştur. Bolşevik askerlerinden ehemmiyetli bir grup çevrilmiş ve yok edilmiştir. Şiddetli bir tipi altında ve sıfır altı 45 dereceyi bulan soğukta düşmanın iki piyade ve dört süvari tümeni o kadar hırpalanmıştır ki bunlar geri çekilmek zorunda kalmışlardır. Düşman 10 bin ölü ve 2 bin esir bırakmıştır. 133 top ve pek çok ağır ve hafif piyade silâhları ele geçirilmiştir.

Sovyet sabah tebliği

Moskova 18 (a.a.) — 18 martta neşredilen Sovyet sabah tebliğinde gece cep-

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

Şark cephesinde bir Alman birliğinin kışlağı önünde tank savar top erleri düşman gözlüyor...

İngiliz hükûmetinin teessürü
Milâs bombardımanı, tayyarecilerin bir yanlışlığı neticesi ise...
Şimdiden teessürlerini sunarak, kazadan zarar görenlere tazminat vermeğe amade olacağını bildirdi

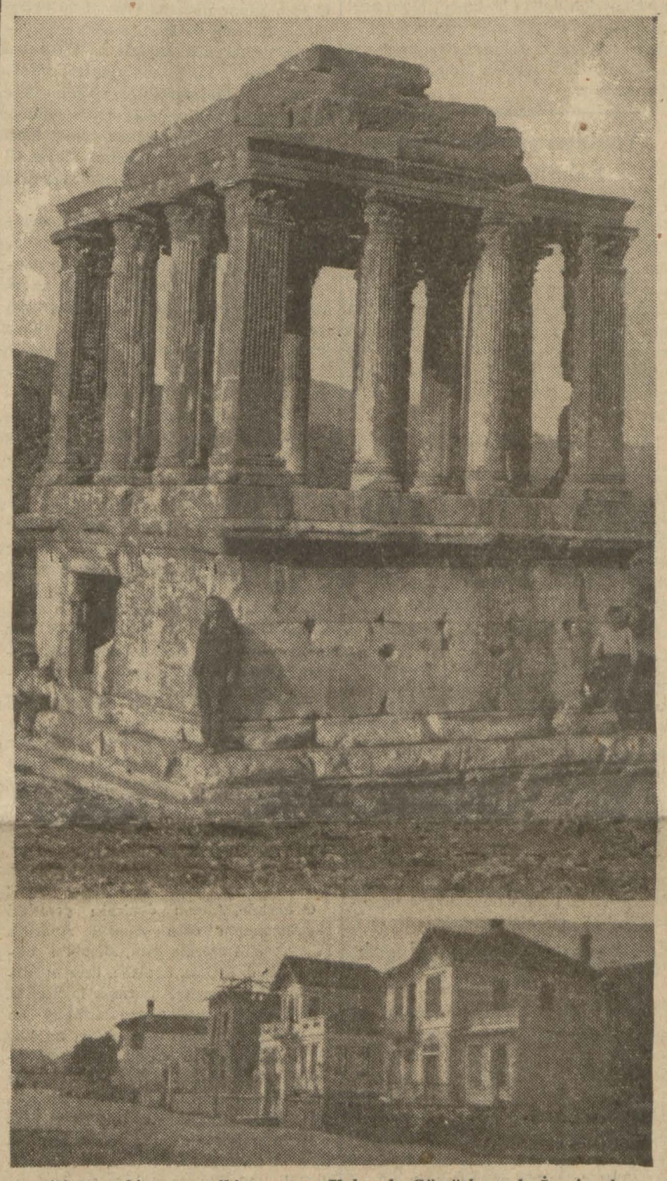

Milâstan eski ve yeni iki manzara: Yukarıda Gümüşkesende İyoniyenler devrinden kalma meşhur bir eser, aşağıda, yeni mahallelerden bir cadde

Resmî tebliğ

Ankara 18 (a.a.) — Resmî tebliğ:

İngiltere büyük elçisi bugün Hariciye Vekâletine gelerek Milâsın bombalanması hâdisesi şayed İngiliz tayyarecilerinin bir yanlışlığı neticesi olmuşsa -ki, bu ihtimal ilk bakışta imkân dışında addedilemez- İngiltere hükûmetinin, icab eden tahkikatı derinleştirmek hakkı mahfuz kalmak üzere şimdiden Türk hükûmetine derin teessürlerini bildirdiğini ve yanlışlığın tahakkuku akabinde bu teessüfe şayan kazadan zarar görenlerin zararlarını tazmine amade olacağını tebliğ etmiştir.

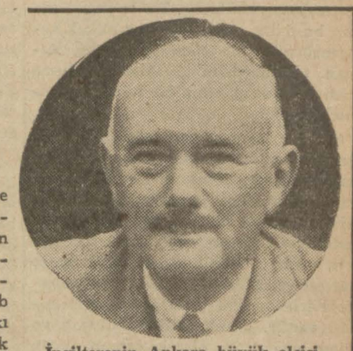

İngilterenin Ankara büyük elçisi Sir Hughessen Knatchbull

Rodosa ağır hava ve deniz baskını
İngilizler, burada, Almanların Kıbrısa taarruz için yaptıkları hazırlıkları baltaladılar

Londra 18 (a.a.) — İngiliz deniz ve hava kuvvetleri tarafından Rodosa indirilen darbe hakkında Britanova ajansının askerî muharriri şunları yazıyor:

Rodosla Kıbrıs arasındaki mesafe 480 kilometreden ibarettir. Rodos garnizonunun bir kısmı Almandır. İtimada şayan bir membadan alınan haberlere göre, adanın başlıca endüstrisi ilkbaharda tatbik edilmesi muhtemel olan istilâ planları mucibince bir nevi mavnalar inşa etmekle meşguldür. Cenubî garbî istikametinde yapılacak her taarruz teşebbüsü için Rodosa dayanarak Kıbrısın işgalini hedef tutacağı tabiidir. Kıbrısta bulunan İngiliz ve imparatorluk kuvvetleri bir kaç hafta içinde başlaması ihtimal dahilinde bulunan Mihver kuvvetlerinin bir taarruzuna intizaren talim görmektedirler.

Muharririn yazdığına göre Rodos adasında küçük seri gemilerin üssüne, liman tesisatına yapılan hasarlar Alman hazırlıklarını sekteye uğratmış, bir çeyrek saat süren taarruz esnasında yüzlerce obüs atılmıştır.

İngilizler Tirptiz zırhlısına yeniden hücum ettiler

Londra 18 (a.a.) — B.B.C.: Norveç açıklarında İngiliz torpil tayyarelerinin hücumuna uğradıktan sonra Trondhayma iltica etmiş olan Almanların 35,000 tonluk Tripitz zırhlısı, oradan çıkarak daha şimalde Narvikte görülmüş ve İngiliz tayyarelerile deniz kuvvetlerinin hücumuna uğramştır

Bunun üzerine Tripitz zırhlısı, bir fiorda girip saklanmıştır. İngiliz gemileri fiordun dışında dolaşıyorlar.

Şimal denizinde 3 Alman hücum botu batırıldı

Londra 18 (a.a.) — Pazartesi gecesi Şimal denizinde cereyan eden bir muha-

(Arkası Sa. 3, sütun 3 te)

Müttefikler tebliği

Japonların gemi ve asker kayıbları
Şimdiye kadar 140 bin Japon askeri öldü ve 150 muhtelif gemisi batırıldı
Avustralyada müdafaa tedbirleri artırılıyor - Birmanya harekâtı karışık bir safhada

Vaşington 18 (a.a.) — Resmî bir beyannameye göre Japonyanın harbe girdiği gündenberi Amerikan kuvvetleri her tipte 150 vapur batırmışlar veya tahrib emtişlerdir.

23 Japon gemisi hasara uğradı

Vaşington 18 (a.a.) — Bahriye Nazırlığı 23 Japon gemisinin Yeni Ginede batırıldığını veya hasara uğratıldığını haber vermektedir.

Japon zayiatı 140 bin kişiyi bulmuş

Vaşington 18 (a.a.) — Tanınmış haftalık mecmualardan Foreigne Correspondense'ın yaptığı bir tahmine göre, Pasifikteki Japon kayıbları 140 bin kişiyi bulmuştur.

Vaşingtonda hasıl olan kanaate göre, Japon kuvvetleri cem'an 2 milyon kişilik 72 tümenden ibarettir. Bunların 12 si tank tümenidir. Söylendiğine göre Avustralyaya taarruz edecek kuvvet 12 tüş mendir.

«Avustralya müdafaa edilebilir»

Melbourne 18 (a.a.) — Başkumandan muavini Tuğgeneral Brett, şahsi mütalea-sı olmak üzere Avustralyanın büyük ölçüde bir Japon taarruzuna karşı müdafaa edilebileceğini söylemiştir. Brett, şu sözleri ilâve etmiştir:

«— Bütün muhtemel müdafaa noktaları tarassud altındadır. Ve tayyare temini çok büyük mikyasta mümkündür.»

Timor adasına hava hücumları

Canberra 18 (a.a.) — Avustralya tebliği:

Müttefik tayyarelerinin Timor adasında Koepang'a bir akın yaptıklarını bil-

(Arkası Sa. 3, sütun 3 te)

Maarif Cemiyetindeki yolsuzluk davası
Müddeiumumî, Refet Ülgenin mahkûmiyetini, veznedar Zekinin beraetini istedi, bugün müdafaalar yapılacak

Ankara 18 (Telefonla) — Türk Maarif Cemiyetinde meydana geldiği iddia olunan bazı yolsuzluklardan suçlu sanılan Urfa meb'usu Refet Ülgenle Kolej veznedarı Zeki Ülgenin muhakemelerine bu gün ağırceza mahkemesinde devam edildi. Müddeiumumilikçe Zekinin beraeti, Refet Ülgenin de T. Ceza kanununun 510, 345, 80 ve 69 uncu maddeleri delâletile mahkûmiyeti istendi. Suçlu sanılanlar mahkemenin yarınki celsesinde müdafaalarını yapacaklardır.

Stalin Yoldaş
Kendi imzası ve posta ile Papaya bir mektub göndermiş?

Bern 18 (a.a.) — D. N. B. Coriere del Ticino'nun Romadan aldığı hususî bir haberde şöyle denmektedir:

Stalin'in Papa Onikinci Pie'ye gönderdiği mektub, Vatikan mahfillerinde hayret uyandırmıştır Stalinin posta ile imzalı bir mektub göndermesi o derece hayret uyandırıcı bir hâdise ve diplomaside ve devlet işlerinde o derece az kullanılır bir usuldür ki Vatikan mahfillerinin bu hususta ketumiyet göstermeleri pek iyi anlaşılabilir. Bu mektubdan başka Papalık bir sıra başka vesikalar da almıştır. Bütün bu vesikalar şimdi, Papalık tarafından tetkik edilmektedir.

Japon harb tebliği

Timor adası harekâtı sona erdi
Filipinlerde bir şehir daha alındı - Yeni Gineye hava akınları arttı

Tokyo 18 (a.a.) — Cepheden gelen telgraflarda Japonların Timor adasındaki hareketleri nihayete erdirdikleri bildiriliyor.

Filipinlerde bir şehir daha alındı

Tokyo 18 (a.a.) — Domei ajansının Filipinlerdeki hususi muhabiri, Mindoro adası cenub sahili üzerinde kâin Kelapen yakınında karaya çıkmış olan Japon kıt'alarının 16 martta adanın cenub kısmında önemli stratejik bir mevki olan San Juse şehrini işgal ettiklerini habet vermektedir.

San Juse civarında bulunan tayyare limanı da işgal edilmiştir.

Yeni Gineye karşı yapılan hava akınları

Tokyo 18 (a.a.) — İmparatorluk umumi karargâhının bildirdiğine göre, Japon

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

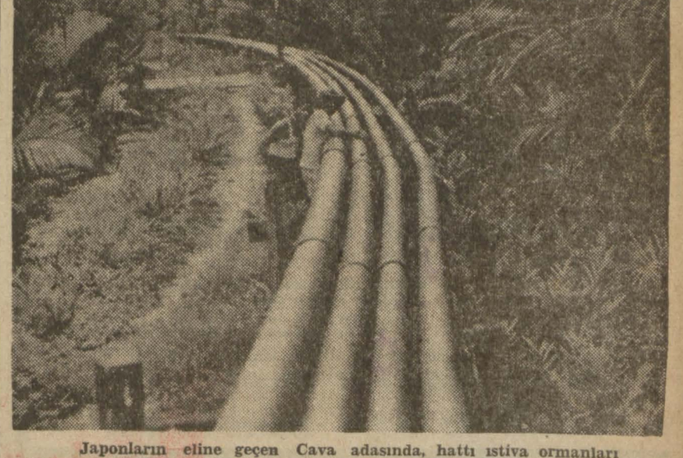

Japonların eline geçen Cava adasında, hattı istiva ormanları arasından geçen petrol hatları

Şark cephesinde GÖRDÜKLERİM

— 51 — [*]

Alman ordularının propaganda teşkilâtı

Bu daireye bağlı bölükler, muharebe hatlarının en ilerilerine kadar sokularak hareket ve hâdiseleri derhal filmlerle tesbit ediyorlar

Yazan: Emekli General

H. Emir Erkilet

Berlinde Nazır Göbbels'in malûm ve meşhur Propaganda Nezareti vardır Fakat benim ziyaret ettiğim Propaganda Dairesi Berlin Harbiye Nezareti binasında, umum başkumandanlığa bağlı yepyeni ve pek mükemmel bir sakerî kurmay teşekkülüdür. Bu harbde türeyen bu daire, şimdi pek kısa olarak anlatacağımdan da çıkacağı veçhile, Alman teşkilâtçılığının, Alman çalışma kudret ve disiplininin bir nümunesi sayılabilir.

Şefi bir kurmay yarbay olan bu dairenin deruhde olunan işlere göre birkaç şubeye ve şubelerin de birkaç kısma ayrıldıklarını yazmak fazladır. Her Alman dairesi gibi bu propaganda teşekkülünün de, mensublarının zatî işleri, tayin ve nakilleri, ayrıca dairenin bütçesi ve umumî ihtiyacları gibi muamelelerle meşgul olan bir merkez şubesi vardır. Gerek dairede bulunan ve gerek ona bağlı olarak çalışan subay sayısının yüksekliği hakkında okuyucuların bir fikir edinmeleri için yalnız sansür şubesinde çalışanların 500 kişi olduğunu söylemek kifayet eder. Onun için merkez şubesinin işi geniştir.

Merkez şubesinden sonra, dünyanın her tarafından harble ilgili her nevi malûmat celbeden ikinci şube gelir. Bu şubenin kürenin beş kıt'asının ehemmiyetli yerlerinde doğrudan doğruya veya bilvasıta adamları vardır. Bunlar dünyanın her tarafında neler oluyorsa bunu hemen ve derhal Propaganda Dairesine bildirirler. Öyle ki bu şubenin çalıştığı odaların birisinde Romadan doğrudan doğruya telgraf almakta olan yepyeni bir telgraf makinesini çalışırken gördüm.

Yukarıda yazdığımız gibi dünyanın ve bilhassa Almanyanın her tarafından ve ayni zamanda Almanyanın içinden ve işgal altında bulunan yerlerden malûmat alan bu şube elde ettiği haberlerin kopyelerini dakikası dakikasına diğer şubeye devreder. Haberler bu üçüncü şubede sür'atle tasnif, tertib ve almancaya tercüme edilerek hemen çoğaltılır ve alâkadar yerlere sevkolunur. O suretle ki, meselâ bir memleketin sabah gazetelerinde çıkan ehemmiyetli yazıların tercümelerile o memleket resmi ajansının mahalline dair verdiği haberleri, Alman başkumandanlığının Berlindeki Propaganda Dairesinde, en geç öğleye kadar tercüme ve tasnif edilmiş, çoğaltılarak icab eden yerlere sevkolunmuş ve asıllarile müteaddid ihtiyat kopyeleri dosyalanmış bulursunuz. Bunların ne suretle mükemmel ve seri, fakat tam bir sükûnet ve sessizlikle yapıldığını gözümle gördüm. Bir odada çalışan müteaddid adamlardan birinin iş ve vazife dışında gevezelik etmesi, hikâye anlatması, lüzum ve ölçüden fazla yüksek bir sesle konuşması ve diğerlerini taciz etmesi Almanyada mümkün değil gibidir. Evvelâ alle terbiyesinin verdiği saygı ve sonra da vazife duygu ve disiplini buna mânidir. Kalemlerde kahve içmek, su getirtmek vesaire de yoktur. Mazbut usullerin hüküm sürdüğü iş odalarında bittabi saniyenin bile kıymet ve ehemmiyeti vardır. Bu gibi bürolarda iş, muntazam ve mazbut görüleceği gibi elbet sür'atle başarılır.

Propaganda Dairesinin dördüncü bir şubesi de matbu neşriyat yapar ki dairenin asıl propaganda şubesi bu olsa gerektir. Bu şubenin, gerek dahil için ve gerek Avrupanın ve dünyanın her semti için yapacağı basıları idare edecek muhtelif kısımları vardır. Şubenin vazifesi askerî sahada hem Almanlara, hem de yabancılara Alman propagandası yaymak olduğu için dahile ve harice mahsus almanca ve her lisanda pek çok kitab, broşür, mecmua ve gazete basar, bastırır ve Almanya ile dış memleketlerdeki almanca gazetelere yazılar veya yazı motifleri gönderir. Bu şubenin çıkardığı eserler ekseriyetle askeridir. Alman gündelik siyasî gazetelerine gönderilecek askerî politika yazılarile mevzularını ekseriya üçüncü şube yayar. Kezalik Alman sivil basınının muhtelif muharebe meseleleri hakkında kullanacağı ağızı tayin hususunda Propaganda Nezaretine gönderilecek talimatlar da üçüncü şubeden çıkar. Her günkü Alman umumî karargâhının resmî tebliği de bu şubeden çıkar.

Dördüncü şubede, hemen her Avrupa dilile ve türkçe, arabca ve japonca gibi birkaç Asya ve hatta Afrika dillerinde basılmış gördüğüm kitab, broşür, mecmua ve gazete kalabalığına şaştım. Lehistan, Norveç, Belçika, Holanda, Fransa vesair Alman yıldırım seferleri hakkında almanca ve muhtelif dillerde muhtelif kitablar bu şubece hazırlanarak bastırılmıştır. Bu şube, muhtelif cephelerde veya dahilde bulunan Alman ordularının ihtiyacları için de birçok istifadeli veya eğlenceli gazeteler çıkarmaktadır. Bunların arasında çok güzel ve şık mizah gazeteleri bile vardır.

Dairenin beşinci şubesi sansürdür. Yukarıda yazdığım veçhile bu şubenin memleketin muhtelif semt ve cihetlerindeki sansür işlerini döndürmek için 500 zabiti varmış.

Askeri Propaganda Dairesi propagandanın yalnız merkezî işlerini idare içindir. Halbuki cephelerde harbeden her ordunun bir propaganda bölüğü vardır ki bunlar da idare ve teknik umur cihetlerile Propaganda Dairesine bağlıdırlar. Bölük komutanları ordu komutanlık otağında bulunarak hem bölüğü ve hem de ordu propaganda işlerini döndürürler. Bu bölük kumandanı ordu dahilinde ve orduya mahsus bir de gazete neşreder. Bunun yazarları ekseriya erbaşlarla erlerdir. Onun için ordu gazetesi ordunun bilhassa erbaş ve erleri tarafından sevile sevile okunur.

Propaganda bölüğü ekseriya ordunun harbeden kıt'aları arasına o suretle tevzi olunur ki muharebenin bilhassa bütün şiddetli safhaları, bilfiil muharebenin devamı esnasında filme veya fotografa çekilebilsin. Propaganda bölükleri harbin başından şimdiye kadar muhtelif cephe ve muharebelerde mevcudlarının yüzde 20 nisbetinde telefat vermişlerdir ki pek ehemmiyetlidir. Demek oluyor ki piyade, istihkâm ve tank kıt'aları muharebe ederken bunlara memur edilen ordu propaganda bölüğünün er ve erbaşları da film çevirirler ve vak'aları en ön hatlarda tesbit ederler. Sonra bunlarda gramofon alma aletleri de vardır. Her hangi bir muharebe hâdisesi olur olmaz, derhal ve vak'anın akıbinde o hâdisenin içinde bulunanlarla hâdiseyi yapanlara sualler tevcih edilerek onlar söyletilir ve söyledikleri derhal plâğa alınır. Bunun için propaganda bölükleri pek bol ve çok enteresan aletlerle teçhiz edilmişlerdir.

Propaganda Dairesinde bir salon vardır ki bunda propaganda bölüklerinin teçhiz edildikleri alet ve makinelerin birer nümunesi vardır. Burada en ziyade dikkatimi celbeden 45 kilometre mesafeden fotograf veya film çeken dürbünlü foto aletleri olmuştur. Bunlarla Fransanın şimal sahillerinden İngiltere'nin Kale boğazındaki cenub sahillerinin boydan boya çekilmiş fotograflarını gördüm ki gûya 10 metre mesafeden alınmış gibi fevkalâde tafsilâtlı ve nettiler. Bu dürbünlü foto ve film çekme aletleri bilhassa muharebeleri uzaktan çekmekte faydaları büyüktür. Kezalik çok yükseklerden hava fotoları almakta da kullanılırlar. Her bir ordu propaganda bölüğünün malzemesinin kıymeti 2 milyon mark tutuyormuş. Propaganda Dairesinin bir yıllık masarifi, maaşlar haric, 15 milyon marka çıkıyormuş.

Ordu propaganda bölüklerinin seyyar sinemaları da olduğundan ordu merkezlerile ön mevkilerde, tabiî rahat zamanlarda, işletilerek subay ve erler eğlendirilir.

H. E. ERKİLET

[*] Bundan evvelki yazılar 11, 12, 14, 15, 17, 18, 21, 22, 26, 27, 28 ikincişrin ve 1, 4, 5, 8, 10, 12, 13, 17, 18, 22, 25, 27, 29 birincikânun, 3, 6, 8, 10, 13, 16, 18, 21, 25, 27, 30 ikincikânun, 5, 7, 12, 18, 20, 24, 27 şubat ve 3, 5, 6, 9 11, 12, 14, 17 mart tarihli sayılarımızda çıkmıştır.

Senelerin... Asırların ihtişamını gölgelemiyeceği, güzelliğini unutturamıyacağı... Aşkına benzer bulamıyacağı... En büyük rejisör
CECİL B. DE MİLLE'in yarattığı
TÜRKÇE
KLEOPATRA
Bu akşam LÂLE sinemasında
KLEOPATRA bir film değil canlanan bir tarih... KLEOPATRA bir eser değil yaşanan bir aşk romanıdır.
Programa ilâve olarak VALT DİSNEY'in en yeni RENKLİ harika MİKİLERİNDEN DENİZ İZCİLERİ
Numaralı yerlerinizi lûtfen evvelden kapatınız. Tel: 43595
Bu film bugün ayni zamanda İzmirde
LÂLE ve TAN sinemalarında

Şehir haberleri

Topane cinayeti

Helvacı Mehmedi öldüren genc 13,5 sene hapse mahkûm oldu

Tophane ile Galata arasında, Necatibey caddesindeki dükkânda geçende bir gece helvacı Mehmedi elle boğarak öldürmekten ve çekmecedeki 118 lirayı çalmaktan maznun Vehbi adlı genc, dün İstanbul birinci Ağırceza mahkemesinde her iki suçtan dolayı on üç sene, altı ay ağır hapse, maktulün karısına sekiz yüz lira ölüm tazminatı ödemeğe mahkûm olmuştur. Vehbi, önce boğmaktan on sekiz, çalmaktan üç sene hapse mahkûm edilmiş, ancak Mehmedin o gece Vehbiye tecavüz teşebbüsünde bulunduğu ve diğer taraftan paranın miktarı az olduğu noktalarından, yekûnu yirmi bir sene tutan ceza, on üç sene altı aya indirilmiştir. Vehbinin, babasına aid bir miras meselesinden dolayı Mehmedi öldürmeği tasarladığı, bu maksadla evvelden dükkâne saklandığı yolunda, ölenin varisi tarafından ileri sürülen iddia, varid görülmemiştir.

Yeniden yapılacak Fen Fakültesi binası

Vali ve Belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar, Parti Genel Sekreteri doktor Fikri Tüzer, İmar müdür muavini İbrahim dün, yanan Zeyneb Hanım konağının yerini gezmişler, yeni yapılacak fakülte binalarile, Halk Partisi tarafından inşa ettirilecek talebe yurdu binasının yerlerini tetkik etmişlerdir. Binalar, Üniversite mahallesinin ileride alacağı vaziyete uygun gelecek şekilde inşa ettirilecektir.

Bozuk ekmekler

Belediye müfettişleri tarafından, muhtelif semtlerdeki fırınlarda yapılan teftişlerde, bozuk ekmek çıkardığı görülen 25 fırıncıya yıldırım cezası verilmiştir. Belediye, askeri fırında yeni bir ekmek çeşnisi tecrübesi yaptırmıştır. Nümuneler kimyahaneye gönderilmiştir.

Unu, bakkallar dağıtacak

Halka haftanın muayyen günlerinde yapılan ekmek istihkakı mukabili un tevziatının fırınlarda muntazam bir şekilde yapılamadığı görüldüğünden tevziatın bakkâllar vasıtasile yapılması mukarrerdir. Yalnız halka ekmeklik un değil, haftada bir gün hamur işleri imaline tam manasile yarayabilecek beyaz birinci kalite un verilmesi münasib görülmüştür.

Bu şeklin tatbikına geçildiği takdirde un tevziatı muayyen bakkallara inhisar ettirilecek ve gene ekmek fişleri mukabilinde halk un alabilecektir.

Nakil vasıtalarına yapılacak zam

Nakil vasıtalarında fiat uygunluğunu temin etmek üzere, Belediyede teşekkül eden bir komisyon çalışmalara başlamıştır. Tanzim edilecek yeni tarifeler 1 nisandan itibaren tatbik edilecektir. Diğer taraftan otobüsçüler, Belediyeye müracaat ederek bilet ücretlerine zam yapılmasını istemişlerdir. Otobüsçülerin bu teklifi de tetkik edilmektedir.

Cezrî kararlar

Millî korunma kanununun verdiği salâhiyetlere dayanarak, Bölge İaşe müdürlüğü, yüksek fiatla satış yaptığı tespit olunan her hangi bir ticarethanenin cürmü meşhud yapıldıktan sonra sahibini Müddeiumumiliğe teslim etmekle beraber ticarethanede bulunan ve ihtikâr mevzuu olan malları normal fiatla sattırıp bedelini bankaya yatırmağa başlamıştır.

Fırıncıların şikâyeti

Bir müddettenberi devam eden esnaf cemiyetleri kongreleri dün Fırıncılar cemiyeti kongresile sona ermiştir. Fırıncıların kongresinde bir çok fırıncı Toprak Mahsulleri Ofisinin bugünkü tevzi şeklinden şikâyet etmiş, zarar ettiklerini ileri sürmüştür.

Bir vatandaşın ricası

1941 yılı ilkteşrinin onuncu cuma günü Paşabahçede Ahmedin kahvesinde bir hâdise olmuştu. O hâdiseden dolayı beş aydır mahpusum. Hâdisenin cereyanı esnasında kahvede üç vatandaş vardı. Kendilerinin isimlerini ve adreslerini bilmiyorum. Bu vatandaşların insaniyet namına Cezaevi müdürü elile bana bildirmelerini rica ederim.

İstanbul Cezaevinde Zeki Berkkan

GÜNÜN MEVZUU

Almanların kaç denizaltısı var

Yazan: **Abidin Daver**

Almanyanın büyük ümidler bağladığı denizaltı harbinde kaç denizaltı kullandığı, daima merakla sorulup araştırılan bir mesele olmuştur. Almanya, pek tabiî olarak bu mühim askerî sırrı ifşaya yanaşmadığı gibi resmî tebliğlerinde, İngilizler ve İtalyanların aksine olarak kaybettiği denizaltılarından da bahsetmemektedir.

Daha geçen yıl bu tarihlerde, Almanyanın 600, hatta 1000 denizaltı yaptığı ileri sürülmüştü. Fakat bunlar, tahminlerden ibaretti. Şimdi, Alman denizaltılarının sayısı hakkında, bir İngiliz resmî tebliği bir ipucu vermiştir ki aşağıda ondan bahsedeceğiz.

Geçen harbde:

Almanya, 1914-18 harbine U 3 ten U 18 e kadar numara taşıyan ve petrol yakan 16 gemi ve Dizel motörlü 26 denizaltı ile girmişti. Bunlar da U 19 dan U 45 e kadar numara taşıyorlardı. Yalnız U 42 bir Fiat denizaltısı olup bu fabrikaya ısmarlanmış, fakat teslim edilmemişti. Demek ki 1914 ağustosunda harb patladığı zaman, Almanyanın elinde 42 denizaltı gemisi vardı. Bunların petrol yakanları kusurlu gemilerdi.

Almanya harb içinde, denizaltı gemilerinin büyük işler görebileceğini anlamış ve tezgâhlarında başka devletler hesabına yapılan 6 denizaltı gemisine el koyduğu gibi yeni gemiler de yapmağa başlamıştı. Alman tersanelerinin harb içinde, kızağa koydukları ve bir kısmını ikmal ettikleri halde, bir kısmını da mütarekeye kadar bitiremedikleri denizaltılar 768 tanedir. O zamanki Alman denizaltıları tiplerine göre, U, U B, U C ve U F markalarını taşıyorlardı. Bu denizaltı gemilerinden 340 tanesi, 1917 birincikânununda tezgâha konulmuştu.

Almanlar, 1917 şubatında şiddetli denizaltı harbine başladıkları zaman ellerinde 111 denizaltısı vardı. Harb biterken hizmette 343 denizaltı bulunuyordu. O vakte kadar 178 denizaltı batmış, 7 tanesi de bitaraf limanlara iltica ederek göz hapsine alınmıştı. Mütarekede Almanyadan başka sularda bulunan üslerin tahliyesi sırasında 14 denizaltı tahrib edilmiş, böylece zayiat 199 olmuştu.

Bunlar, harb gemilerinden başka, Almanların hesabına göre 10,694,843 tonu İngiliz gemisi olmak üzere 18,716,982 gayrisafi tonluk ticaret gemisi batırmışlardır. İngiliz Lloyd'una göre ise, batırdıkları 100 tondan büyük ticaret gemileri 13,233,672 gayrisafi tonluk 5861 gemidir.

O harbde, Alman denizaltı gemileri başkumandanı olan Amiral Andreas Michelsen'in eserine göre, hizmette bulunan denizaltıları, denizde, üste, tamirde olmak üzere üçe ayırmak icab eder. Geçen harbde, Almanların hizmette en fazla denizaltı bulundurdukları ay 1917 birinciteşrinidir. O ay, hizmette 140 denizaltı vardı. Bunların 55 i denizde, 39 u üste, 46 sı tamirde idi. Denizde en fazla gemi bulundurdukları ay da 1917 haziranıdır; o ay hizmette 132 gemi vardı. Bunların 61 i denizde, 24 ü üste, 47 si tamirde idi. 1917 ikinciteşrininde ise hizmetteki 137 gemiden 30 tanesi denizde, 26 sı üste, 81 i tamirde idi ki bu ay tamirde en çok ve cephede en az gemi bulunan aydır.

Yeni gemilerin hizmete girişi bakımından bir tetkik yapılırsa, şiddetli denizaltı harbi başlamadan bir kaç ay evvel, 1916 birincikânunu 15 gemi ile rökor teşkil eder. Şiddetli denizaltı harbi başladıktan sonra, en çok yeni gemi 1917 birinciteşrininde hizmete girmiştir ki 13 tanedir. En fazla denizaltı zayiatı, 1918 mayısında vukua gelmiştir ki 14 gemidir; 1917 eylûlünde de 13 gemi batmıştır.

Bütün bu malûmatı hulâsa edersek Almanların, geçen harbde, şiddetli denizaltı harbine karar verdikten sonra, ayda en az 3, en çok 15 denizaltı yaptıkları görülür. Harbin son 22 ayında hizmete giren denizaltılar 172 tane olduğuna göre, her aya vasatî takriben 8 yeni gemi düşmektedir. Harb devam etmiş olsaydı, bu vasatî, daha ziyade artacaktı. Fakat zayiat vasatisinin de ayni suretle artacağı tabiî idi.

Bu harbde:

Bu harb başlarken, Almanların elinde 60 kadarı hizmete girmiş, mütebakisi tezgâhta 71 denizaltı vardı. Bizim Batırayla beraber 72 eder. Başka devletler hesabına yapılmakta iken el konulmuş bir kaç gemi daha olması muhtemeldir.

Harb başladıktan sonra, geçen seferki denizaltı harbinden ders almış olan Almanyanın, o zamanki gibi geç kalmamak için, hemen bir çok denizaltı gemisini birden inşaya başladığı muhakkaktır. Filvaki, Almanlar, 1917 senesinde, ellerinde bir misli daha denizaltı gemisi bulunsaydı harbi kazanacaklardı. Bunu bildikleri için bu defa hemen seri halinde gemi yapmağa başlamışlardır. Almanların bu seri halindeki inşaat sayesinde günde bir gemi yaptıkları söylendi; fakat, bu rivayetlerin sıhhatini kontrol etmeğe imkân yoktur. Alman tersane ve tezgâhlarının nekadar denizaltı yaptıklarını, doğru olarak ancak harbden sonra öğrenebileceğiz.

Yalnız yukarıda söylediğimiz gibi bir kaç gün evvel neşredilen İngiliz Amiralliğinin bir tebliği, bize bir ipucu vermiştir. Bu tebliğe göre, 3 ikincikânun 1942 tarihli İngiliz resmî tebliğinde, Atlantikte, şiddetli bir mücadeleden sonra batırıldığı bildirilmiş olan Alman denizaltı gemileri U 131, U 434 ve U 594 tür. Bunların mürettebatından 106 kişisi esir edilmiştir.

Demek ki Almanların 594 numaralı denizaltısı vardır. Bu rakamın karşısında halli lâzım gelen mesele şudur: Acaba Almanlar, hakikaten 594 denizaltı yaptılar mı, yoksa bu gemilere atlıyarak mı numara verdiler? Geçen harbde ve bu harbin başında Almanlar, denizaltı gemilerine muntazaman numara vermişlerdir. Bu bakımdan U 594, Almanların 594 üncü denizaltısı demektir. Meğer ki düşmanı aldatmak ve şaşırtmak için, gemilerine kasden atlıyarak numara vermiş, yani daha az gemi yapmış; fakat bunları daha yüksek numaralamış olsunlar. Bu da mümkün olmakla beraber, elimizde böyle olduğuna dair bir delil yoktur.

Bu U 594 ü Alman denizaltı gemilerinin sonuncusu sayarsak 1939 eylûlünden 1942 başına kadar geçen 28 ay içinde Almanların, en az 520 denizaltı yapmış olmaları icab eder. Yalnız bir ihtimal daha var ki o da tip tip yapılan ve numaralanan gemilerden bazı serilerin tamamile ikmal edilmemiş olmasıdır. Meselâ büyük tip 50 gemiye sırasile 50 numara verilmiş, fakat bunlar hepsi henüz bitmeden onlarla beraber inşaya başlanmış ve onlardan büyük numara almış küçük tip gemilerin hepsi bitmiş olabilir. Böylece vaktile kızağa konulurken numaralanmış olan gemilerin bazıları henüz bitmemiş ve hizmete girmemiş bulunabilir.

Bugün elimizdeki malûmat şudur: Almanların 594 numarayı taşıyan denizaltı gemisi hizmete girmiş ve batmıştır. Bunun ikincikânunda en yeni gemi olduğu da, yani ondan sonra hizmete girmiş gemiler bulunmadığı da belli değildir.

Bu bahiste mühim bir nokta daha var ki o da, 594 e kadar yapılan denizaltı gemilerinden kaç tanesinin battığıdır. Bunu Almanlar gibi İngilizler de saklıyor. Geçen harbin zayiatını ölçü olarak alırsak o zaman harbin 28 inci ayı sonunda 43 denizaltı batmıştı. Fakat bu defaki şartlar büsbütün başkadır. Çünkü geçen harbin ilk iki senesinde denizaltı harbi mahdud gemilerle, pek mahdud sahada ve gene pek mahdud şekilde yapılmıştı. Şiddetli denizaltı harbi 1917 şubatında başlamış ve o harbin ilk üç yılında, yani 1917 yazına kadar denizaltılara karşı müessir silâhlar bulunamamıştı. Nitekim şiddetli denizaltı harbi başladıktan sonra geçen 21 ay içinde 130 denizaltı batmıştır.

Bu defa denizaltı harbi daha fazla gemi ile başlamış ve denizaltılar büyük sür'atle artmış olduğu gibi bunlara karşı kullanılan silâhlar ve muharebe usulleri de tekâmül etmiştir. Bu bakımdan denizaltıların da zaylatı, geçen harbin ilk yıllarındakinden, hatta son aylarındakinden fazla olmak icab eder. Bununla beraber, kaç Alman denizaltısı battığını, doğru olarak ancak Alman amiralliği bilir.

ABİDİN DAVER

ŞARK SİNEMASINDA BU AKŞAM
Sevişen iki kalbin mücadeleleri — Çılgın bir macera içinde güzeran eden ulvî bir aşk...
SENİN GİBİ BİR KADIN!
Brigitte HORNEY — Joachim GOTTSEHALK
Seven ve sevişenlerin candan takdir edecekleri
Fransızca Sözlü
Aşk, Genclik ve Neş'e filmi

Bu akşam Kadıköy OPERA Sinemasında
KONSERVATUAR ORKESTRASI TARAFINDAN
Bethoven Gecesi
Şef: SEYFEDDİN ASAL — Solist: FERDİ VON STATZER
Biletler OPERA sineması gişesinde satılmaktadır. Numaralı koltuklarınızı evvelden temin ediniz. Telefon: 60821.

Bu akşam SARAY sinemasında
Tenorlar Kralı... Bütün dünyayı mesteden ses...
BENJAMİNO GİGLİ
Şayani hayret musikili... Müessir ve ihtiraslı mevzulu
SEVDİĞİM KADIN
Filminde «ROMEO JULİETTE» — «L'ARLESİENNE» ve repertuarının en güzel şarkılarını teganni edecektir. Yerlerinizi evvelden aldırınız.

HEM NALINA HEM MIHINA

Vaktile hazırlanmamak yüzünden

İşte size dikkate değer iki haber: 1. Amerika Ticaret Müsteşarı Taylor, tatbikı kararlaştırılan harb sanâyi plânını tamamlamak için 6 milyon işçinin daha Amerikan silâh fabrikalarında çalışması lâzım geldiğini söylemiştir.

2. Amerikada, bazı maddelerin ithalinde yapılan tasarruflar yüzünden birçok amele işsiz kalmış ve bunların sayısı dört milyonu geçmiştir. Bunlara hükûmetçe yardım edilmektedir.

Bir taraftan 6 milyon işçiye ihtiyacı varken öte taraftan 4 milyon işsiz ile bulunması ilk bakışta garib görünüyor. Fakat, otomobil yapılması yasak olunca otomobil fabrikalarının amele tayyare, tank, zırhlı otomobil ve bunun imalinde çalışarak iş bulabilirler de, kadınlar için dudak, yanak, tırnak boyaları yapan bir fabrika durduğu gibi, bunun işçileri, elbette topha man veya tersanelerde çalışamazlar. Böylece bir taraftan harb sanayi fabrikaları milyonluk bir amele ordusuna mukabil ken imalâtı tahdid veya menedilen tün süs ve lüks fabrikalarının işçi açıkta kalır.

Bu hal, Amerikanın harbi hiç düşünmediğini ve sulh istihsalinden harb istihsaline geçmek için hiç hazırlanmadığını gösterir. Halbuki, Almanya, yıllardanberi, seferberlik ilân edilince, bütün sanayiini hemen harb için çalışmağa hazır bir vaziyete sokmuştu. Fakat kalara harb zamanında, ne yapacakları esaslı tetkiklerden sonra bildirilmiş. Her fabrikanın sulh ve harb imalâtı birbirine yakın ve benzer şeyler olacak önceden tayin ve tesbit edilmişti.

sayededir ki meselâ sulh zamanı lüks banyo malzemesi yapan bir fabrika harb zamanında, ordu için seyyar mutfaklar veya alev saçan cihazlar yapmağa başlamıştır.

Almanya, böylece kudretli sanayii bir gün içinde tamamile harb malzemesi imal edebilecek bir hale sokarken Almanya ile harbetmeğe hazırlanan demokrasi memleketlerinde, bu işe hiç başladıktan sonra teşebbüs edilen uzun ve kıymetli zamanlar kaybedilmiştir. Şimdi Amerikada, bir taraftan 6 milyon ameleye ihtiyac varken diğer taraftan 4 milyondan fazla insan işsiz kalarak devlet hazinesine yük olması, işte, Demokrasi memleketlerinin «yumurta kapıya gelmeden hazırlanmamak» hastalığının bir neticesidir.

İşin garibi, bu memleketler, Almanyanın harb hazırlıklarını işitiyor, görüyor, gazetelerinde sütun sütun neşrediyor; bütün bunların kendilerini ne mek için yapıldığını da biliyorlar, fakat ayni tedbirleri bir türlü alamıyor, o mes'ud ve tatlı barış hayatının zevklerinden silkinip çetin ve zahmetli sefer hayata atılamıyorlardı.

Harbin mes'ulleri arasında Demokrasilerin bu gevşekliğinin de payı vardır. Onlar, bugün harcadıkları milyarların, çektikleri zahmetlerin, döktükleri terlerin dörtte birine, barış zamanında katlanmak fedakârlığını gösterselerdi, Mihver devletleri harbe girmek cesaretini gösteremezlerdi. Japonya, kendisi kadar hazır bir Amerika karşısında, hiç Pearl Harbour'a baskın yapmayı göze aldırabilir miydi? Demokrasilerin harbe hiç hazır olmayışlarıdır ki karşıki tarafın cür'et ve cesaretini artırmıştır.

338 doğumlular sevkediliyor

İstanbul Askerlik Dairesinden:

1 — 338 doğumlu ve bu doğumlularla muameleye tâbi eratın bütün sınıflarının celb ve sevkedilecektir.

2 — Şubelerde toplanma günü 25 mart 942 çarşamba günü saat dokuzdur.

3 — Yevmi muayyende herkesin şubesine müracaatı ve şubelerine müracaat etmiyenler hakkında askerlik kanununun ceza maddesinin tatbik edileceği ilân olunur.

CUMHURİYET
Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur.

Dikkat
Gazetemize gönderilen evrak ve vazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyanından mes'uliyet kabul olunmaz

Küçük hikâye

Dilenci

Yazan: Kudret Sinan

Her düşmüş kadının bir hikâyesi vardır.

Bununki de onlardan biri, basit bir hikâye.

Şimdi küçük, eşyasız bir kira odasında, küçük gaz lâmbasının taşırdığı sarı kirli bir ışık altında o da bunu düşünüyor.

Kırk beş yaşında bulunmasına rağmen çektiği sonsuz acılar, yaşadığı sefahatli hayat, hele yıllar geçtikçe yüreğinde tortulaşan evlâd hasreti kendisini o kadar yıpratmış ki, yaşından çok daha fazla görünüyor.

Kocası Salimle bu kadın daha on dört yaşında bir çocukken evlenmişti. Yirmi yıl onunla her yerî dolaştı, herkesin gıbta ve hasedini uyandıracak bahtiyar bir ömür sürdüler.

On altı yaşındayken ilk defa anne oldu. Bu küçücük kadının, çocuğunu alışmamış, beceriksiz ellerle öyle bir sarıp sarmalayışı, yatırıp kaldırışı, onunla öyle bir meşgul oluşu vardı ki, Salim çok zamanlar bu işlerle uğraşırken gördükçe saadetten mestolur, karısını öpücüklere boğarak:

«— Küçük kadınım, senin bir anne olmanı hâlâ yakıştıramıyorum, seni bu yavruyla haşır neşir olur gördükçe hep bebeğile oynıyan yaramaz bir mahalle kızı zannediyorum.»

Derdi.

O, bu sözler karşısında hırçınlaşır, şımarık kediler gibi biraz kabarır, sonra büyük bir gurur ve şefkatle tekrar kendini çocuğuna verirdi.

İşte böyle mes'ud zamanları geçti. Ve yavrucuklar birken beş, altıyı bularak evin içini gürültüye boğmağa başladılar.

***

Ne dersiniz, çocukken iyi bir ev kadını, mükemmel bir ana olan bu kadın, yaşı otuzu geçince birdenbire değişti. Bir gun kocasının samimî dostlarından birine gönül kaptırarak kendini sonsuz bir tehlikeye attı. Kısa bir zaman sonra her şey meydana çıktı. Salim onun terketti. Çocuklarını alarak başka bir kasabaya gitti.

Yirmi sene «Evim!» diye dört elle sarıldığı yuvanın bir anda böyle yıkılması ilk zamanlar onu hiç üzmedi. Yani aşkının tatlı sarhoşluğu arasında her şeyi unuttu. Evlâdları kalbinde henüz sıcak bir yara gibiydi, sızıları daha pek hissedilmiyordu.

Fakat dedik ya, her düşmüş kadının hikâyesi gibi bunun ki de artık bundan sonra ayni seyri takib etti. Sekiz, on sene kucaktan kucağa atıldı, her değişen yeni sima ile bir parça daha benliğini kaybetti.

Nihayet aradan on bir sene geçtikten sonra yorulan ve bu kıyasıya sefahat hayatına isyan eden sinirlerini dinlediği zaman dehşetle irkildi:

İnsan harabesi haline gelmişti.

Bir gün eline aldığı ayna, bir matem habercisi gibi karanlık günlerini bağıra bağıra kendisine ifade etti. Beş on erkekten boşalan kalbine çocuklarının hayali bir su baskını gibi hücum etti, yeniden doldurdu.

***

«Yaşıyacağım günlerin azaldığını hissediyorum. Son bir defa daha yavrularımı göremezsem gözlerim açık gideceğim.»

Diye düşündü. Ve bir gün Salimin bulunduğu şehre geldi.

Artık tamamile çökmüş, tanınmaz bir kıyafete girmişti. Şimdi eğlence ve kahkahalara sahne olan evin kapısını çalarken kalbi heyecandan yerinden kopacakmış gibi çarpıyordu.

Onu kapıda karşılıyan çocukları kendi annelerini dilenci sanarak bir dilim ekmekle savmak istediler.

— Beş dakika müsaade edin, uzak yoldan geliyorum, yorgunum, beş dakika müsaade edin de şuracıkta dinleneyim.

Diye yalvardı. İçeri aldılar. Avluda altına bir kilim parçası attılar. Fakat «etrafa böceklerini saçacak!» diye evdekiler üzülüyorlardı.

Beş dakika, on dakika. Dilenci yerinden kalkmak istemiyordu.

Nihayet yukarıdan gelenin kim olduğundan haberi olmıyan Salimin sesi duyuldu:

— Şu kadını savın da yukarıya gelsin çocuklar!

Kadın duvara dayanarak ağır ağır yerinden doğruldu. Kapıya doğru bir iki adım yürüdü.

Fakat bir türlü gitmek istemiyordu. Kendisini merhametle süzen çocuklarını bir daha görmek için son bir defa daha dönmek istedi, birden ayağı bir şeye takılmış gibi sendeledi, düştü.

Kaldırmak için yanına koşan hizmetçiler onu ölmüş buldular.

SON HABERLER

Siyasî İcmal

İngiltereyi meşgul eden büyük meseleler

İngiltereyi meşgul eden büyük meseleler, kolay kolay sayılamıyacak kadar çoğaldı. Fakat bu meselelerin en mühimlerini saymak ve bunların İngilterede nasıl karşılandığını kısaca anlatmak bilhassa bu sırada faydadan hâli değildir.

İngilterenin karşılaştığı ilk büyük ve mühim mesele, İngiltereyi müdafaa ve İngiliz milletini iaşedir.

İngiltere, bugün umumî faaliyetinin yüzde altmışını harbe hasretmiştir. Fakat İngilizler bunu da azımsamakta ve umumî faaliyetin yüzde yüz harbe hasredilmesini istemektedirler. Çünkü ancak bu sayede tam emniyete kavuşabileceklerine inanıyorlar.

İngilterenin müdafaası için bu şekilde çalışıldığı gibi İngilterenin iaşesi için de hergün yeni tedbirler alınmakta ve iaşe güçlüklerinin hâd bir mahiyet almamasına büyük bir dikkat gösterilmektedir.

***

İngiltere, kendi hayatına aid bu meseleden sonra herşeyden fazla Rus - Alman harbile alâkadar oluyor.

Almanyanın geçen yaz ve sonbahar mevsimlerinde yaptığı büyük taarruzların müteakıb kış mevsiminin eşsiz bir şiddetle hulûlü dolayısile duraklamağa mecbur olması, Rusların bu duraklamadan istifade ederek harekete geçmeleri İngilterede yeni bir ümid doğurdu. Sovyetlere yardım edildiği takdirde belki Almanların işgal ettikleri yerleri geri alır ve Alman tehlikesile karşılaşmağa muktedir olduklarını gösterir, belki bu vaziyet Avrupa harbini yeni ve daha ümidli bir safhaya sürüklerdi.

Bu yüzden Rusyaya yardım başladı ve Ruslar bütün kışı hareket içinde geçirdiler. Fakat bu hareketler neticesinde Almanlar, anahtar mevkilerden geri sürülemediler, ihtiyat kuvvetlerini sarfa mecbur edilmediler, tank ve tayyare kuvveti bakımından da üstünlüklerini kaybetmediler.

Bütün bunlar İngilizlerin Rus mukavemetine karşı besledikleri ümidi kırmamış bulunuyor. Bilâkis İngilizler Ruslara daha fazla yardım etmek lüzumunu hissediyor ve bu yardımın boşa gitmiyeceğine inanıyorlar.

İngilterede hüküm süren kanaate göre harb, ya Rusyada kazanılacak yahud Rusyada kaybedilecektir.

Yani Rus mukavemeti önümüzdeki ilk bahardan sonbahare kadar inhilâle uğrarsa, İngiltere bakımından harb kaybedilmiş olacaktır.

Rus mukavemeti bu mevsimleri de atlatırsa İngiltere ile müttefiklerinin harbi kazanmaları ihtimali büsbütün kuvvetlenecektir.

Hatta İngilizlere göre Uzakşark harbinin mukadderatı da bu harbin akıbetine dahildir. Yani Japonyayı mağlûb etmek imkânı da Almanyayı mağlûb etmeğe bağlıdır.

Ömer Rıza DOĞRUL

Yusuf Ziya Ortaçın yeni romanı

Güzide şair ve edib arkadaşımız Yusuf Ziya Ortaçın, üç yıldır, tükenmez bir san'atkâr sabrile (Göç) isimli bir roman yazdığını biliyorduk.

Bugünkü güzel türkçe ile hece vezninin ilk yapıcılarından biri olan kıymetli şairimiz, geniş bir okuyucu kütlesince sevilen bir nesir üstadıdır da.

Cumartesi günü çıkacak (Çınaraltı) mecmuasında tefrika edilmeğe başlanacağını işittiğimiz (Göç) ün, büyük bir edebî hâdise olacağına eminiz.

(Göç), evimizle, anamızla, aşkımızla, köyümüzle tam bizim hayatımızın romanıdır. Türk karileri için yepyeni bir heyecan ve edebî zevk kaynağı olacağı muhakkak bulunan «Göç» ü şimdiden okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Beyoğlu Halkevinde halkiyat gecesi

Bizi sevindiren ve halkımızı derinden ilgilendirecek bir haber aldık: Pek çok millî hareketlere daima önayak olan ve yabancılarla dolu bir muhitte canlı millî bir kültür merkezi halinde değerli hizmetler görmekle tanınan Beyoğlu Halkevi bir «Halkiyat gecesi» hazırlamaktadır. Türk folklorile san'atlarına dair canlı örnekler ve çok uzun tarihlere sahib bulunan Türk içtimaî hayatına aid levhalar, konuşmalar, halk musikisi, muhtelif bölgelerin halk oyunları bu gecenin programını doldurmaktadır. Beyoğlu Halkevinin ve tahsisan Ev reisi güzide arkadaşımız Ekrem Turun özlü çalışmaları ve başarıları herkesçe itimad ve itibar kazanmış bir kıymet olduğu için bu teşebbüsü de şimdiden takdirle karşılar ve muvaffakıyet dileriz.

Konservatuar orkestra konseri

Konservatuar orkestrası ikinci konserini 24 mart salı günü akşamı Şehir Tiyatrosu komedi kısmında verecektir. Orkestrayı Ferdi Von Statzer idare edecek, solist olarak da violonselist Muhiddin Sadak iştirak edecektir.

Garb musiki edebiyatının en yüksek parçalarını ihtiva eden bu konser şimdiden kuvvetli alâka uyandırmaktadır.

Biletler konser gününe kadar Konservatuardan tedarik edilebilir.

İstanbul Yüksek İktısad ve Ticaret Mektebi Mezunları cemiyetinden:

Yurdumuzun muhtelif şehirlerinde yeniden açılacak ticaret okullarında öğretmenlik istiyen mezun arkadaşlarımızın Galata Tahir hanındaki cemiyet merkezine veya mektebimizdeki iş bürosuna müracaatleri lüzumu bildirilir.

B. Millet Meclisinde

Nakil vasıtaları hakkındaki kanuna bir madde eklenmesine dair lâyihanın birinci müzakeresi yapılıyor

Ankara 18 (a.a.) — Büyük Millet Meclisi bu gün Doktor Mazhar Germenin reisliğinde yaptığı toplantıda, İzmir meb'usu Doktor Mustafa Bengisunun, Kocaeli meb'usu Kemaleddin Olpakın, Kütahya meb'usu Mustafa Bacakın, Seyhan meb'usu İbrahim Metenin, Zonguldak meb'usu Mustafa Bozmanın vefat ettiklerine dair Başvekâlet tezkereleri okunmuş ve merhumların hatıralarını taziz için beş dakika ayakta sükût edilmiştir.

Dört encümendeki münhallere aza seçimi yapılmıştır.

Madenlerin işletilmesi ve birleştirilmesi hakkındaki kanun lâyihası Dahiliye Encümenine tevdi edilmiştir.

Nakil vasıtaları hakkındaki kanuna bir madde eklenmesine dair kanun lâyihasının birinci müzakeresi yapılmıştır.

Meclis, cuma günü toplanacaktır.

Şark cephesi harekâtı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

hede mühim bir değişiklik olmadığı kaydedilmektedir.

Geceyarısı tebliği

Moskova 18 (a.a.) — Geceyarısı neşredilen Sovyet tebliği:

Sovyet kıt'aları düşmana karşı taarruzî muharebeler yapmışlar ve bazı kesimlerde mukabil taarruzları geri püskürtmüşlerdir.

16 matta 47 Alman tayyaresi tahrib edilmiştir, 15 Sovyet tayyaresi kayıbdır.

Barentz denizinde Sovyet gemileri düşmanın iki nakliye gemisini, bir balıkçı gemisini ve bir gambotunu batırmışlardır. Batırılan gemilerin mecmu tonilâtosu 16 bindir.

Rusların ileri hareketi

Moskova 18 (a.a.) — Kızılorduya mensub bir birlik, stratejik önemi olan bir bölge civarını himaye etmekte bulunan bir düşman mukavemet merkezini ezmiştir. Ruslar cepheden yaptıkları hücumlarla geri hücumlarını birleştirerek ve ağır tanklar kullanarak düşman müdafaa hatlarını yarmışlar ve 5 meskûn mahalli zaptetmişlerdir. Almanlar, bir mukabil taarruza geçmek istemişlerse de 1250 ölü ve yaralı vererek çekilmişlerdir. Kızılordu birlikleri ileri yürüyüşlerine devam ediyorlar.

Stokholmden verilen haberlere göre

Stokholm 18 (a.a.) — Ofi: Hava şartlarının gayrimüsaid olmasına rağmen Rus cephesinin bütün kesimlerinde şiddetli savaşlar devam etmektedir. Rus radyosuna göre, Viazma - Smolensk otomobil yolu ilk defa olarak Rus toplarının ateşi altında bulunmaktadır. Sovyet haberleri Viazma - Rijev cebinde kuşatılan Alman kuvvetlerini 200,000 tahmin etmektedir. Fakat kuşatma hareketi tam yapılmış gibi görünmüyor. Viazma - Rijev demiryolu bu yolun 10 kilometre kadar cenubunda bulunan Sarupbesnje mevkiinin Rus kıt'aları tarafından işgali neticesinde tehdide maruz bulunmakla beraber hakikatte kesilmiş değildir. Alman ordusunun mukavemeti çok kuvvetlidir. Almanlar, Rus süvari ve kayakçı müfrezelerinin ileri hareketini durdurmak için tanklar kullanıyorlar. Tazyik bilhassa şimalde şiddetlidir. Bu kısımda Rus tebliğinde ismi ilk defa olarak geçen Duşovçina mevkiinde çarpışmalar olmaktadır.

Odesada saklanan Ruslar

Berlin 18 (a.a.) — D. N. B. nin salâhiyetli kaynaklardan öğrendiğine göre Odesadaki Rumen polisi son günlerde şehrin yeraltı mezarlarının dehlizlerinde gizlenmiş bolşevikleri meydana çıkarmış ve bunları yakalamıştır. Bolşevikler buralarda aylarca saklanmağa muvaffak olmuşlardır.

Ortaya çıkamıyan bu Ruslar insan etile geçinmişlerdir. Polis bu suretle yenilen cesedlerin parçalarını bulmuştur. Bu esrarlı mesele hakkındaki tahkikat henüz bitmemiştir.

Müttefikler tebliği

(Baştarafı 1 inci sahifede)

diriliyor. Port Darvinde ve Port Moresbi de hava tehlikesi işareti verilmişse de hücum olmamıştır.

Birmanyada harekât

Yeni Delhi 18 (a.a.) — Birmanya tebliğinde deniliyor ki, İravaddi cephesinde bir takım düşman müfrezelerinin 15 martta kayıklarla nehri akıntı yukarı çıktıkları ve Monyo'nun cenubunda Teindav ile Tharaawaw'a çıktıkları söylenmektedir. Bu müfrezeler o mevkideki Birmanyalı hainlerle temasa geldikten sonra geri çekilmişlerdir. Tiknyi muharebesi neticesinde irtibatları kesilmiş bulunan ekserisi Gurka'lardan mürekkeb külliyetli miktarda kuvvet şimdi Promeye dönmüş bulunmaktadır. Japon kuvvetlerinin küllî kısmı elân Tikny'nin cenubunda bulunmaktadır. Tungoo cephesinde ileri kuvvetlerimiz büyük yoldan Tungoo'ya doğru ilerler görünen ve Kanywtkwin cenubunda bulunan düşman kıt'alarının küllî kuvvetlerile savaş halindedirler.

General Pownal Seylân kumandanı oldu

Colombo 18 (a.a.) — General Sir Henry Pownal, Seylân kuvvetleri kumandanlığını ele almıştır. Tayini 14 marttan itibar etmektedir.

Amerika sularında 41 bin tonluk gemi daha batırıldı

Berlin 18 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Akdenizde bir Alman denizaltısı Tobruk doğusunda kuvvetli bir himaye altında bulunan bir İngiliz kafilesine hücum etmiş, 8000 tonluk bir petrol gemisini batırmıştır.

Amerika sahili açığında Alman denizaltı gemileri 41,000 tonilâtoluk 5 düşman ticaret gemisini batırmışlar, keza Birleşik Amerika donanmasına mensub bir sahil muhafız gemisini de batırmışlardır.

Rodosa ağır hava ve deniz baskını

(Baştarafı 1 inci sahifede)

rebeye dair Amirallık dairesinin neşrettiği tebliğde bir gemi kafilesine hücum eden düşman hücumbotlarından üçünün batırıldığı, diğer ikisinin ağır hasara uğratıldığı bildirilmektedir.

Kafileye mensub gemilerden hiç birisi hasara uğramamışsa da Vertigern muhribi iki torpil isabetile batmıştır.

Millî Şefin söylediği büyük nutuk

(Başmakaleden devam)

Cumhur Reisimizin bir baba samimiliğile önümüze serdiği bütün bu maddî manevî davaları başaracak olan bizler, bugün normal hayat şartları içinde yaşamadığımızı biliyoruz. Sayısı çok az bir kaç memleketi çıkarırsak, koskoca dünya, üzerinde acayib gladiatör'lerin boğuştuğu yuvarlak bir arena haline gelmiştir. «Biz harbin dışında, fakat tesirlerinin içindeyiz.»

Her memleketi müteessir eden bu şartlar altında, gündelik ekmeğimizi ve kültürel amaclarımızı şaşmaksızın başarmağa uğraşırken, harb karşısında tâ ilk günden kendimize çizdiğimiz ve bütün dünyaya ilân ettiğimiz yoldan biraz olsun ayrılmış değiliz:

«— Dış siyasetimiz açık bir şekilde ifade edilmiştir. Birbirlerile muharebe eden devletlerle ahdî münasebetlerimiz vardır. Anlaşmalara dayanan münasebetlerimiz doğru yürekle ve ayrımsız olarak tatbik edilmektedir.»

Bugün göğsümüz kabararak söyliyebiliriz ki genc Türkiye Cumhuriyeti, harb başlangıcındanberi tuttuğu yoldan ayrılmıyan sayısı az devletlerden biridir. Harb içinde tek gayemiz ve harble olan tek ilişiğimiz millî şeref ve istiklâlimizin korunması keyfiyetidir. Bu noktaya dikkat edildiği müddetçe hiçbir teklif, hiçbir teşvik veya hiçbir entrika bizi harbe sokamıyacaktır. Bunu iyi biliyoruz ve bildiğimiz içindir ki daha ilk gündenberi tedbirlerimizi almış bulunuyoruz.

«— Bu tedbirlerin başında müdafaaya daima hazır olmak gelir. Harbin başından beri hemen hemen seferber halde bulunuyoruz. Vatandaşlar nöbetleşe askerlik ödevlerini yapıyorlar ve sınırları bekliyorlar.»

Dünya harbinin bizi içinde bulundurduğu şartlar ve tesirler bütün milletçe gerek süel, gerek ekonomik birçok fedakârlıklara katlanmamızı icab ettiriyor. Vatanın bütünlüğü ve selâmeti bahsinde her hangi bir fedakârlığa katlanmıyacak tek bir ferd tasavvur etmek, iyi niyetli bir vatandaş için imkânsızdır. Türk milleti, istiklâli uğrunda harikalar yaratmaya muktedir olduğunu isbat etmiş bir millettir.

Genc Cumhuriyetimizin en büyük vasıflarından biri de tehlikeye karşı ihtiyatlı bulunmak, dalgınlık veya uykudan kaçınmaktır. Hududlarda delikanlılar bunun için nöbettedirler. Ve Millî Şefin:

«— Bu durum değişmiyecektir. Memleket, ordularını daima ayakta hazır ve uyanık tutacaktır!»

Diyen sesi bunun için millî bir sada halinde dalga dalga cihan ufuklarına yayılmıştır.

***

Basın Birliği nizamnamesi kabul edildi

Ankara 18 (Telefonla) — Basın Birliği mensublarına mahsus basın kartının verilme şartları, mer'iyet müddeti, kartların hâmillerine temin edeceği kolaylıkları gösteren nizamname Vekiller Heyetince kabul edilerek mer'iyete kondu.

5000 Amerikalı ve Yahudi gitti

Lizbon 18 (a.a.) — Çoğu Amerikalı ve Yahudi olmak üzere 5000 mülteci bugün Guine vapurile Nevyorka gitmektedir.

Mes'ud bir evlenme

Kızılay Yunanistan delegesi Feridun Demokanla Hacer Arıpınarın nikâhları dün Ankara Belediyesinde icra edilmiştir. Genc evlilere mes'ud bir yuva ve uzun ömürler temenni ederiz.

Mevsimin en güzel TÜRKÇE sözlü filmi rekor kazandı
6 ncı HAFTA
ALİ BABA ve 40 Haramiler
ELHAMRA'da

İrtihal

İzmir Vilâyeti Polis müdürlüğünden emekli merhum Halil Nuri Tümerin oğlu ve İstanbul adlî hekimi Dr. Hikmet Tümerin büyük kardeşi, gümrük muayene memuru Asım Tümer, uzun zamandanberi çektiği hastalık neticesinde hayata gözlerini yummuştur. Cenazesi, Bakırköyündeki aile mezarlığına gömülmüştür. Merhuma mağfiret temenni, kardeşi adlî hekim Dr. Hikmet Tümerle merhumun diğer aile mensublarına taziyet beyan ederiz.

Japon harb tebliği

(Baştarafı 1 inci sahifede)

donanmasına mensub tayyareler 13 ve 14 martta Yeni Gineye karşı yaptıkları akınlar esnasında 25 düşman tayyaresini düşürmüşler veya yerde tahrib etmişlerdir.

13 martta Port - Moresby'ye karşı yapılan akın esnasında 11 düşman tayyaresi tahrib edilmiştir. Ayni gün Japon tayyareleri Salomon adalarında Vanavan ve Florida'da bulunan mühim düşman üslerini bombardıman etmişlerdir.

14 martta Japon deniz birlikleri Kuieensland'ın şimal ucunda bulunan Horn adasındaki düşmanın hava üssüne ani bir baskın yapmışlardır. 14 düşman tayyaresi düşürülmüş veya tahrib edilmiştir.

Başvekil Anıt-Kabir jürisini kabul etti

Ankara 18 (a.a.) — Başvekil Dr. Refik Saydam bugün saat 11 de Başvekâlette Atatürk Anıt - Kabir jüri heyeti azasını kabul etmiştir.

Lord Biverbruk Amerikaya gidiyor

Londra 18 (a.a.) — Başvekil muavini M. Atli, Lord Biverbrukun Birleşik milletler arasındaki kaynakların müştereken kullanılması hakkında başlamış olduğu mesaiye devam etmek üzere, evvelce de bildirildiği gibi Birleşik Amerikaya gideceğini söylemiştir.

Lord Biverbruk, Birleşik Amerikada İngiltere harb kabinesinin ve bilhassa malzeme nezaretinin mümessili olacaktır.

Fransız Fasındaki İngilizler nezaret altına alınıyor

Tanca 18 (a.a.) — Fransız Fasının kıyı çevrelerinde oturan askerlik yaşındaki bütün İngiliz tebeası erkeklerin memleket içine nakledildikleri teyid edilmektedir. Bunlara, nezaret altında olarak kendi paralarile otelde oturmak ve yahud fena şartlar altında kamplarda gözaltı edilmek şıklarından birini tercih etmeleri bildirilmiştir. Bunların arasında yalnız yüzde onu otellerde yaşamak için lüzumlu vasıtalara malik bulunmaktadır.

Bir çocuk otomobil altında can verdi

Şoför Mehmed Fazılın idaresindeki 2729 numaralı taksi otomobili Tozkoparan caddesinden geçerken kaldırımdan yolun ortasına 6 yaşlarında Yüksel adında bir çocuk atlamıştır.

Şoför fren yapmışsa da mesafe çok az olduğundan çocuk tekerleklerin altına gitmiştir. Ağır surette yaralanan çocuk Sen Jorj hastanesine kaldırılmışsa da ölmüştür. Adliye doktoru Hikmet Tümer cesedi muayene etmiş, gömülmesine ruhsat vermiştir. Şoför yakalanmıştır.

Altın düşüyor

Altın fiatları birdenbire ve süratle düşmeğe başlamıştır. Dün Reşad altınına 32 liraya alıcı bulunamıyordu. Külçe altının gramı 450 kuruşadır.

Doğru değil mi?

Bu köy, kendisine en yakın olan yere bağlanmalıdır!

Trabzon Vilâyetinin Of kazasına bağlı Okşoho köyü halkından bir mektub aldık. Köylüler, evvelce Sürmeneye bağlı olan köylerinin oradan alınıp Of kazasına raptedildiğinden şikâyet ediyorlar ve derdlerini şöyle yanıyorlar:

«Sürmene, köyümüze 20 kilometre, Of ise 50 kilometre uzaktadır. Üstelik Ofa giden yol dağlık, taşlık olduğu gibi kış mevsiminde de altı ay kapalı kalır. Bu yüzden tahsil çağındaki 300 çocuğumuz mektebe gidemiyor, hayvanlarımız burnumuzun dibindeki otlaklardan istifade edemiyor, hastalarımıza zamanında yardım edilemiyor, arazimiz mısır, patates ekimine müsaid olduğu halde gene kazanın uzaklığı sebebile dağıtılan tohumluklardan hissemize düşeni alamıyoruz. Çok müşkül bir durumda kaldık.»

Bu vaziyet karşısında yapılan yanlışlık tashih edilmeli ve Okşoho köyü eskisi gibi kendisine en yakın bir merkeze bağlanmalıdır, diyoruz.

Doğru değil mi?

YENİ ESERLER

Radyo mecmuası

Matbuat Umum müdürlüğü tarafından neşredilmekte olan bu güzel mecmuanın 4 üncü sayısı, gene dolgun ve seçme yazılarla çıkmıştır. Bürhan Belgenin bir musahabesinden sonra, Celâl Dincerin «Kahramanlar saati», Falih Rıfkı Atayın, «Güzel türkçe saati» yazıları, İhsan Sungu ile profesör Fahreddin Kerimin birer konferansı, Evin saati, Ziraat takvimi saati, Dereden tepeden, Necmeddin Halilin Namık Kemale dair konuşması, opera hakkında Mahmud Raif Kösemihalın makalesi, radyomuzun saz ve ses san'atkârları, diğer muhtelif teknik yazılar, faydalı bilgiler, programlar ve radyoya aid türlü izahat vardır. Karilerimize hararetle tavsiye ederiz.

Foto Magazin

64 üncü sayısı çıktı. Kapağında Anna Bella'nın resmi, iç kapağında Dorothy Lamour'un nefis bir resmi, dedi kodu, Sadri Ertem'in büyük adamlar hakkında hasbıhali, şiirler, Reşad Ekremin 300 sene evvelki İstanbul yangını, Fred Astaire ve sinema haberleri ve resimleri, Fedaî Casuslar romanı, aktüalite resimler.

Beşiktaş kulübünün kongresi

Beşiktaş Gençlik kulübünden:

Kulübümüzün senelik kongresi 22 mart 942 pazar günü saat 10 da Beşiktaşta Akaretlerde C. H. P. binasındaki Halkevi salonunda akdedileceğinden sayın azanın teşrifleri.

Ruzname:

1 — İdari ve malî raporun okunması.

2 — Yeni idare heyeti intihabı.

Hadiseler Arasında — FELEK

Ekspres fiat yükseltmek usulü

Eskiden dükkânlarda güzel yazile yazılmış «El-kâsibü habibullah» levhaları vardı. (Yani «Kâr eden Allahın sevgilisidir.») Bunun bir ayet mi, hadis mi olduğunu doğrusu bilmiyorum ama bir büyük sözdü. Lâkin unutmamalı ki o zaman ticaret âleminde insaf ve ahlâk denilen iki unsur daha mevcuddu. Bu unsurlar bir fiat murakıbından daha tesirli manevî bir zabıta idi. Onun için kâr ehlini Allah severdi. Bugün o levhalar ortadan kalktı. Kalkmasa da bugünkü şekilde kâr edenleri Allahın sevdiğini, seveceğini düşünmek ülûhiyete karşı hürmetsizlik olur. Çünkü Allah şöyle dursun biz kullar bile böyle baştan yukarı kâr eden ve fırsat düşkünlüğü yapanları sevemeyiz.

Sevemeyiz; çünkü haksız kâr etmekte ve bizi bu kâr yüzünden sıkıştırmaktadırlar. Hele şimdi ellerinde bir yeni usul var ki hiç şaşmadan fiatları göz göre göre yükseltiyor.

Meselâ ele sabunu alalım:

İstanbul piyasasında sabun sıkıntısı var. Bundan bir ay kadar evvel 60 kuruşa satılan sabun bugün 75 kuruşa zor bulunuyor. Sebebi acaba sabun miktarının azalması, yahud sabun yapılan ham maddenin pahalılaşması mı?

Hayır efendim hayır! Mesele daha basit.

Sabunu yükseltmek istediniz mi İstanbul piyasasına sabun getirmiyorsunuz. Bu getirmemeyi, nakliyat işlerindeki sıkışıklık da biraz kolaylaştırıyor.

Mal gelmeyince, tabiî, İstanbul piyasasında fiatlar yükseliyor. Ama iskelelerde mal doluymuş, buraya gelmedikten sonra ne kıymeti var?

— E, bu adamlar kendi kârlarını düşünmüyorlar mı? Bir motör tutup getirmek mümkün değil mi?

Mümkün... O adamlar da kendi kârlarını düşünüyorlar. Ve onun içindir ki; mallarını İsatnbula nakle lüzum görmüyorlar. Zira mallar olduğu yerde kaldıkça üste koyuyor. Fiatı kendi kendine artıyor.

Artık bu adam deli mi ki; motör tutmak gibi bir takım külfetlere girip malını İstanbula nakletsin. Çünkü nekadar nakletmezse mal o kadar pahalılanıyor. Olduğu yerde kâr ediyor. Bu arada eğer hükûmete karşı bir taahhüdü varsa onu ifa için -ama yalnız o kadar- mal getirtip, piyasaya çıkarmadan yerine veriyor. İstanbulda gene mal yok ve fiatlar fırlak..

Bilmem hangi Alman ziraat sergisinde görmüş, birisi anlattıydı. Almanyada elektrik kuvvetile bir haftada mısır yetiştiriliyor ve mısırın büyüdüğü adeta gözle görülüyormuş..

Bizde de ekspres mısır yetiştirmek usulüne mukabil ekspres fiat yükseltmek usulü var: Piyasaya mal sevketmeyip sıkıştırmak. Sıkışınca malı yüksek fiata satmak. Sorunca da:

— Ne yapa'ım? Nakliyat zorluğu! cevabını vermek...

Celebler de böyle, tüccarlar da...

Ne yapalım bir kere ki ellerine düştük... Eti onların kemiği bizim... Allah insaf versin!

B. FELEK

Amerikada 150 bin kadın askere alınıyor

Vaşington 18 (a.a.) — Mümessiller meclisi tarafından salı günü kabul edilen bir kanun lâyihası mucibince İngilterede olduğu gibi Amerikada da orduya yardımcı olarak kadınlardan mürekkeb bir teşkil vücude getirilecektir. Bu teşkilde 150 bin kadın vazife alacaktır. Hizmete alınacak kadınların yaşı 21 ile 45 arasında olacaktır.

Mevlidi Şerif

Kırşehir meb'usu merhum doktor Yusuf Ziya Somerin oğlu Galatasaray lisesi 7 nci sınıf talebelerinden merhum Erol Somer ruhu için 20 mart 1942 cuma günü Fatih camii şerifinde cuma namazını müteakıb Mevlidi Nebevi okunacağından dost ve akrabalarımızla bilcümle ihvanı dinin teşrifleri rica olunur.

***

Merhum zevcim ve pederimiz MEHMED FERİD ŞERBETÇİ'nin ruhu için bugünkü perşembe günü öğle namazını müteakıb Maçkada Teşvikiye camiinde Mevlidi Şerif kıraat olunacağından merhumu seven dost ve akrabaların ve arzu edenlerin teşrifleri rica olunur.

Refikası ve evlâdları

***

Bay Ruhi Tarayın eşi ve Nihad ile Halimetin anneleri Bayan Huriyenin vefatının kırkıncı günü münasebetile ruhuna ithaf olunmak üzere Sultanahmedde Firuzağa camiinde yarın cuma namazını müteakıb Mevlidi Şerif kıraat olunacağından arzu edenlerin teşrifleri rica olunur.

***

Martın yirmi ikinci pazar günü öğle namazını müteakıb Bakırköyünde Kartaltepe camiinde eşim Bayan İsmet Ercanın ruhuna Mevlidi Şerif okunacaktır. Arzu eden akraba ve dostlarımla ihvanı dinin teşrifleri rica olunur.

Bakırköy Barut fabrikasında tornacı Şerif Ercan

Teşekkür

Aile reisimiz merhum eczacı Bay Beşir Kemal Pelinin üfulü münasebetile derin acımıza iştirak ederek gerek cenazesine gelmek lûtfunda bulunan ve gerekse bizzat veya tahriren beyanı taziyet eden akraba, meslektaş ve dostlarımıza samimî teşekkürlerimizin iblâğına muhterem gazetenizin tavassutunu rica ederiz.

Merhumun zevcesi: Güzide Pelin, Evlâdı: Eczacı Mahmud Cevad Pelin

Kongre

Kurtuluş Fıkaraperver cemiyetinden:

Kurtuluş Safa meydanı, 80 No. lı Kurtuluş Fıkaraperver cemiyetinin merkezinde 15/3/942 günlü kanunen toplanan kongre, ekseriyet nisabı hasıl olamadığından, 22 mart 942 pazar günü saat 10,30 a tehir edildiğini cemiyet azasına bildirmekle, gelmeleri rica olunur.

CUMA akşamından itibaren SES Sinemasında
Feci, ihtiraslı ve gayet kuvvetli bir film... Ölümde bile muzaffer olan büyük bir aşkın kuvveti ... Sevmek... Istırab çekmek... Ve yaşamak...
BALIKÇININ KARISI
Süper filminin hareketli mevzuu budur. Baş rollerde:
Kristina Sönderbaum - Fritz von Dongen

Bütün ıstırabların toplandığı yüksek heyecanlar şaheseri
TAKSİM sinemasında
Bu CUMA matinelerden itibaren
Birbirlerini seven iki gencin kurdukları mes'ud yuvayı tarumar eden zengin, eski kafalı, cahil ve zalim bir ananın elim sergüzeşti... Servetlerine mağrur, hazır yiyici bir sürü düşkün insanlarla mücadele eden temiz ve namuslu bir ailenin hazin ve heyecanlı romanı.
YIKILAN YUVA
TÜRKÇE SÖZLÜ — TÜRKÇE ŞARKILI
Büyük REVÜ ve KOROLU
BAŞ ROLDE «Saadet Yuvası» filminin eşsiz dilber yıldızı FATMA RÜŞTÜ
— TÜRKÇE ŞARKILAR —
Nağmelerile bütün İstanbulu mesteden eşsiz okuyucu MÜZEYYEN SENAR
Konserler solisti ve Konservatuar mugannisi NECMİ RIZA
Tamburî bestekâr SALÂHADDİN — Kemanî NOBAR
ve 36 kişilik ŞAZ HEYETİ. Musiki mürettibi :
Kemanî SADİ IŞILAY
LÜTFEN DİKKAT:
Bu eserin düğün sahnesi (Kızım Duymasın) filminin baş yıldızı BEDİA MUSABNİ'nin Kahiredeki (Bedia Kazinosunda) yüzlerce muganniye ve dansözlerin iştirakile tertib edilmiştir.

Üniversite A. E. P. Komisyonundan :

Üniversite yangın söndürme aletlerinin tamirini taahhüd eden müteahhid bu taahhüdünü muayyen müddette yapmadığından namına 20/3/942 cuma günü saat 15 te Rektörlükte pazarlıkla ihale edilecektir. (3572)

SIZI

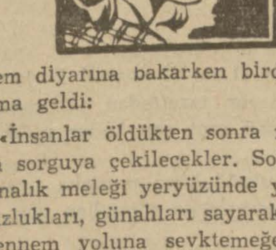

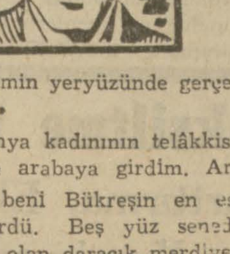

Yazan: Mükerrem Kâmil Su — No. 34

Fakat henüz vakit erken olduğu için masaların çoğu boştu. Babam kendisini burada bırakarak biraz şehirde gezmemi, hiç olmazsa en mühim birkaç yeri görmekliğimi tavsiye etti. «Ablana bir de kart verirsin!» diyordu.

Önce seyyar satıcıların birinden birkaç kart seçtim ve garın içindeki postada yazıp icab eden yerleri bu suretle hatırladıktan sonra istasyondan çıktım. Sıra sıra müşteri bekliyen faytonlardan birile anlaşarak şehrin görülmeğe değer yerlerine doğru yol almağa başladım. Burada aşağı yukarı rastladığım herkes az ve bozuk olsa da gene bir parça türkçe konuşuyor.

Arabacı önce beni şehrin en büyük kilisesine götürdü. Burada beni en çok bu milletin cennet ve cehennem telâkkisi meşgul etti. Geniş antrenin iki büyük duvarına boydan boya bu meçhul âlemi resmetmişler. Bir tarafta cennet ağaçları, gölgeleri, billûr gibi suları, ışıkları ve güzel meleklerile gözleri, ruhları kendine çekiyor; ötede ise cehennem kaynar katran kazanları, çengel tırnaklı, kırmızı külâhlı, saçı sakalına karışmış fırlak dişli şaytanlarile yüreklere dehşet saçıyordu.

Bilmem çocukluğumda kimden duymuştum. Bu iki büyük tabloya, duvarlara resmedilen bu cennet ve cehennem diyarına bakarken birdenbire aklıma geldi:

«İnsanlar öldükten sonra mezarlarında sorguya çekilecekler. Sol omuzdaki fenalık meleği yeryüzünde yaptığı yolsuzlukları, günahları sayarak ölüyü cehennem yoluna sevktemeğe çalışacak. Sağ omuzda duran iyilik meleği de müdafaalarını yapacak. Bu iki kuvvetten hangisinin sayıp döktüğü işler üstün çıkarsa ölü onun kanadına çıkarak cennet veya cehenneme gidecek. Cennet herkesin ulaşmak istediği müstesna bir âlem. Cehennem ise korkunc bir şey. İnsanı kaynar katran kazanlarına atacaklar. Yandım deyince çıkarıp buzlu sulara, dondum deyince, gene kaynar kazanlara... Böyle aktarma ede ede yeryüzünde işlediği günahların acısını çıkaracaklar...»

Galiba bu saçma şeyleri çok azıp kudurduğum sıralarda beni korkutmak maksadile dadım anlatırdı. Ve ben onu zerre kadar korku duymadan dinler dinler, sözlerini bitirir bitirmez ben ölürsem cennete gideceğim, bacı ölürse cehenneme diye kızdırır, bazan da güldürürdüm. Zavallı bacıyı, rengi için olsa gerek, mutlak cehenneme lâyık görürdüm. Bu loş kilisenin serin havası içinde dolaşırken muayyen günlerde buraya akın eden insanların din telâkkilerini öğrenmek ihtiyacını duyuyordum.

Epeyce evvel Amerikan mecmualarından biri bir anket açarak cennet ve cehennemin tarifini istemiş. Birinci derecede beğenilen cevabın sahibine de bir aylık Avrupa seyahati vadedilmiş. İdarehaneye yağan yüz binlerce mektub içinden genc bir kadının cevabı seçilmiş. Bu kadın: «Cennet de, cehennem de yeryüzünde kurulan aile yuvasının içindedir» diyormuş. «Yuvayı kuran insanlar anlaşmışlarsa, sevişiyor ve iyi geçiniyorlarsa cenneti dünyada bulmuşlar demektir. Aksi de muhayyel cehennemin yeryüzünde gerçekleşmiş şeklidir.»

Bu Yeni Dünya kadınının telâkkisini düşüne düşüne arabaya girdim. Arabacı bu defa beni Bükreşin en eski kilisesine götürdü. Beş yüz seneden fazla bir tarihi olan daracık merdivenleri, küçücük binayı karşdan gördüm. Sonra saraya gittik. Vaktim dardı. Yalnız parkın bir kısmını dolaşmayı kâfi görerek istasyona dönmeyi kararlaştırdım. Fakat arabacıya benim kararım vızgeliyordu. O bildiğini okuyor, mütemadiyen beni dolaştırıyordu. Sisli bir gündü. Dizlerimin üstüne arabadaki kalın örtüyü çektiğim halde ayaklarım buz kesilmişti. Etrafıma dikkat ettim. Gene geçtiğimiz yerlerden geçiyor ve mütemadiyen ayni meydanın etrafında dolaşıyorduk. Vakit yaklaşıyordu. Treni kaçırmaklığım ihtimali vardı. Telâşımın arabacı üzerinde hiç bir tesir husule getirmediğini görünce sertleşmeğe, sesimi yükseltmeğe mecbur oldum. Bu suretle hareketim, bu açık tehdidim onu sindirdi, bu sayede trene yetişebildik. Sonradan öğrendim: Arabacıların çoğu yolcuları geciktirir, bir gece dahi olsa memlekette kalmalarını temine çalışırlarmış. Fena plân değil!..

Uzun ve geniş Rumanya ovalarını geçerken bazı şehirlerde camiler, onların narin minareleri gözlerime ilişiyor; bir zamanlar bütün bu topraklara hükmeden dedelerimizin yaşayış tarzlarını, savaşlarını, ileriye atılışlarını ve gerilemelerini düşünüyorum.

Kompartımanda bir Rumen genci durmadan bize memleketi hakkında malûmat veriyor. İki sene bir Türk yanında çalıştığı için epey türkçe biliyor ve halinden de Türk dostu olduğu anlaşılıyor. Akşama kadar onun bitip tükenmek bilmiyen gevezeliklerini dinledik. Saat dokuz olur olmaz ayağa kalktı. İneceği istasyona geceyarısı varılacaktı. O zamana kadar bir köşeye çekilerek çalışacaktı. Ötedenberi yekdiğerini tanıyan insanlar gibi vedalaştık. Memleket dışında yapılan seyahatlerin bir hususiyeti olduğunu düşünüyor, bu yabancı ile olan bir günlük ahpablığımıza için için gülüyordum.

(Arkası var)

BULMACA

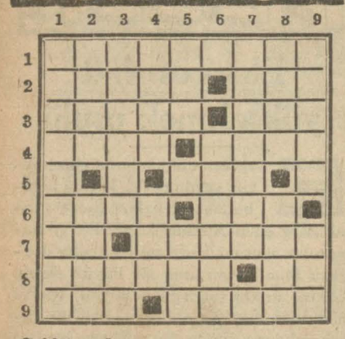

Soldan sağa:

1 — Ecdaddan kalma serveti har vurup harman savuran. 2 — Oldukça fazla, sıkı. 3 — Emevi halifelerinden, Afrikada bir çöl. 4 — Zihni muvazenesi tam yerinde, otlak. 5 — Bazı hayvanlara takılır. 6 — Parlatıcı maddelerden. iplik gibi incedir. 7 — Bir cihet, kimyasel bir madde. 8 — Bir hayvan, bir emir. 9 — Terziye lâzım olur, sayın şahıslar (cemi).

Yukarıdan aşağıya:

1 — Çikolâtacılıkta kullanılan bir orman mahsulümüz. 2 — Parlak tire, abide. 3 — Ticarette «tehlike» karşılığıdır, asker. 4 — Çabuk yapılması gerek, cemi edatı. 5 — Uzun tümsek, çalgı. 6 — Tecrübe neticesi kazanılan meharet. 7 — Garbî Anadolunun şimalinde bir kasabamız. 8 — İlgili, boyanın altındaki astar. 9 — Bilgi gibidir, iyi ve açık görünen.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	F	İ	D	E	L	Y	O	■	E
2	İ	L	A	V	E	■	M	U	Z
3	G	İ	R	A	Y	■	U	L	A
4	Ü	Ş	E	N	■	İ	R	U	N
5	R	E	V	İ	Ş	■	G	■	İ
6	A	N	■	■	A	S	A	B	■
7	N	■	K	A	M	A	■	A	Ş
8	■	K	A	B	A	D	A	Y	I
9	K	A	B	A	R	A	N	■	K

BORSA

İstanbul Borsasının 18/3/942 fiatları

	Kapanış
Londra — 1 Sterlin	5,24
Nevyork — 100 Dolar	130,70
Madrid — 100 Pezeta	12,9375
Stokholm — 100 İsveç Kr.	31,16

ESHAM VE TAHVİLÂT

İkramiyeli %5 933 Ergani	24,05
%7 941 Demiryolu I	19,90
%7 941 Demiryolu II	19,60

Şehir Tiyatrosu temsilleri

Tepebaşı D R A M kısmında
Bu akşam saat 20,30 da
P A R A

İstiklâl cadesi KOMEDİ kısmında
Bu akşam saat 20,30 da
ÖKSE VE SÜKSE
Son hafta
4 nisan 1942 cumartesi akşamı, kıymetli san'atkâr Hazım Körmükçünün, san'at hayatının 25 inci yıldönümüdür.

Beyoğlu HALK sineması bugün
1 — LOREL - HARDİ İkizler (türkçe)
2 — BAŞÇAVUŞ MADEN
3 — TAMARA

FRENGİ ve Belsoğukluğu na tutulmamak için EN İYİ İLÂC: Protejindir.
Her eczanede 50 Kr. satılır

AYDA 3 LİRA TAKSİTLE
TAŞRA MÜŞTERİLERİMİZ İÇİN MEŞHUR FABRİKALARIN BAY ve BAYANLARA MAHSUS ALTINDAN ve KROMDAN MAMUL HER NEVİ CEP ve KOL SAATLERİNİN YENİ MODELLERİ GELMİŞTİR. EMSALİ GİBİ 15 SENE TEMİNATLIDIR. TAŞRADAN SİPARİŞ ETMEK İSTEYENLERE KATALOK GÖNDERİLİR. MEKTUPLA İSTANBUL POSTA KUTUSU 184 ADRESİNE MÜRACAAT

Zayi

Mülkiye mektebinden 327 tarihinde aldığım şahadetname ziyaa uğramıştır. Yenisini çıkartacağımdan eskisinin hükmü olmadığını ilân ederim.

Kocaeli Vali muavini
İsmail Vehbi Berk

KADIN İŞÇİYE
ihtiyac vardır. Zeytinburnu Demir Eşya fabrikasına müracaat

Kiralık mobilyalı oda aranıyor

Kırk liraya kadar ücret verilecektir. Aksaray veya Beyazıda yakın olanlar tercih edilir.

Beyazıd, posta kutusu 28 numaraya müracaat.

Satılık apartıman
Mevkii Osmanbey, müracaat yeri Bahçekapı Şekerci Hacı Bekir karşısında Agobyan han No. 13, saat 4-6

Dükkân Aranıyor
Sultanhamam veya o civara yakın bir yerde dükkân arıyorum. İstivenlerin Sirkecide Osmaniye otelinde Osman Emire müracaat etmeleri.

Sahib ve Başmuharriri: YUNUS NADİ
Umumî neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN

Cumhuriyet Matbaası

KENDİR ve KETEN SANAYİİ

TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

KENDİR MAMULÂTINA AİD FABRİKADA TESLİM

SATIŞ FİATLARI

100 bin kilodan aşağı yapılacak satış fiat listesi		100 bin kilodan yukarı yapılacak satış fiat listesi	
No.	Krş	No.	Krş
1/2	163	1/2	161
3/4	167	3/4	165
1	171	1	169
1.1/4	175	1.1/4	173
1.1/2	178	1.1/2	176
2	203	2	201
2.1/2	210	2.1/2	208
3	218	3	216
4	239	4	237
5	254	5	252

KENDİR İPLERİ ve KATRANLI ve KATRANSIZ HALATLAR

Kendir ipi, 4, 5, 6 m/m	178
Katranlı ve katransız kendir halat	165

BOBİN ve ÇİLE HALİNDE REFE KUNDURACI İPLİĞİ YUMAKLAR ve CİLÂSIZ KINNAPLAR

200 gramdan fazla (Krovaze çıkrıklama) bobinler, çileler ve alelûmum dokuma sanayiinde müstamel

Bobin, Çile ve Turalar

400 - 1500 kilodan aşağı | 1500 kilodan yukarı

FİAT LİSTESİ

(SANAYİDE İSTİMAL EDİLENLER)

No.	Krş.	No.	Krş.
3	246	3	240
4	259	4	251
5	274	5	267
6	289	6	280
7	315	7	305
8	333	8	320
12	540	12	528
14	569	14	559

200 gram ve 200 gramdan noksan (Krovaze çıkrıklama) bobinler ve çileler ve 200 gramdan fazla olup da bölümlere ayrılmış olan çileler ve turalar

1500 kiloya kadar | 1500 kilodan yukarı

FİAT LİSTESİ

(SANAYİ HARİCİ İSTİMAL EDİLENLER)

No.	Krş.	No.	Krş.
3	279	3	272
4	292	4	284
5	307	5	298
6	322	6	313
7	348	7	339
8	363	8	353

İNGİLİZ SİCİMİ

1500 KİLOYA KADAR		1500 KİLODAN YUKARI	
No.	Krş.	No.	Krş.
1	225	1	219
1.1/4	228	1.1/4	223
1.1/2	231	1.1/2	224
2	239	2	231
2.1/2	245	2.1/2	237
3	252	3	243
4	267	4	259
5	282	5	273
6	297	6	287
8	338	8	328
10	367	10	344

Urfa Vilâyeti Daimî Encümeninden:

1 — Yapılacak iş: Urfa vilâyeti Hususî Muhasebe Müdürlüğü binasının «30601» lira «20» kuruş bedeli keşifli ilâvei inşaat ve tadilât işi olup kapalı zarf usulile ve on beş gün müddetle eksiltmeye konulmuştur.
2 — İşin muvakkat teminatı «2295» lira «9» kuruştur.
3 — Bu işe aid evrakı keşfiye ve fenniye şunlardır:
A — Proje,
B — Keşif hulâsa cetveli,
C — Kapalı zarf usulile eksiltme şartnamesi,
D — Mukavele projesi,
E — Hususî ve fenni şartname ve vahidi fiat cetveli,
F — Bayındırlık işleri genel şartnamesi,
G — Yapı işleri umumî fennî şartnamesi,
H — İhzarat bedel listesi.
4 — İhale 25/3/942 tarihine tesadüf eden çarşamba günü saat 14 te vilâyet makamında toplanacak Daimî Encümende yapılacaktır.
5 — İstekliler bu işe aid evrakı keşfiye ve fenniyeyi Urfa Nafıa Müdürlüğünde ve vilâyet encümen kaleminde görülebilir.
6 — Isteklilerin, ihale tarihinden en az üç gün evvel vilâyet makamına müracaatle buna benzer iş yaptıklarına dair vesika ibraz ederek istihsal edecekleri ehliyet vesikalarile 1942 takvim yılına aid Ticaret Odası vesikasını, teminat mektub ve makbuzlarını, teklif mektublarile birlikte ihale saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde vilâyet Daimî Encümen reisliğine vermeleri lâzımdır. (3324)

SAYIN DOKTOR ve ECZACILARLA
HALKIMIZIN DİKKAT NAZARINA...
ALKALİTİN EFFERVESAN
MİDE, BARSAK, KUM HASTALIKLARINA KARŞI
kullanılan ilâcımın, bu kerre mevaddı iptidaiyesi geldiği cihetle mebzul miktarda eczane ve ecza depolarında bulunduğunu saygılarımla arzederim.
A. NEŞ'ET USMAN Laboratuarı, İSTANBUL.

Tamirat açık eksiltme ilânı

Erenköy Kız Lisesi Arttırma, Eksiltme ve Satınalma Komisyonundan:

24 mart 942 tarihine tesadüf eden salı günü saat «15» te İstanbul - Beyoğlu - İstiklâl caddesinde Karlman mağazası karşısındaki Liseler Muhasebeciliği binasında Eksiltme Komisyonu odasında ihalesi yapılmak üzere «1432» lira «25» kuruş keşif bedelli Erenköy Kız Lisesi binasının tamir işleri açık eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje, keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak resmî tatil günlerinden maada her gün sabah saat «9» dan akşam saat «17» ye kadar Göztepedeki Erenköy Kız Lisesi Müdürlüğünde görülebilir.

Muvakkat teminat «107» lira «42» kuruştur.

İsteklilerin en az bir taahhüdde «1000» liralık bu işe benzer iş yaptıklarına dair idarelerinden almış oldukları resmî vesikalara istinaden İstanbul Vilâyetine müracaatle eksiltme tarihinden «tatil günleri haric» üç gün evvel alınmış ehliyet ve 1942 yılına aid Ticaret Odası vesikalarile 2490 sayılı kanunun tarifatına uygun olarak hükûmetce tayin edilen bankalardan alınmış teminat mektubu veyahud Maliye vezne makbuzile muayyen gün ve saatinde mezkûr binada toplanacak olan Komisyona gelmeleri ilân olunur. (3148)

BİR HAKİKAT! Sayın müşterilerimizin nazarı dikkatine:

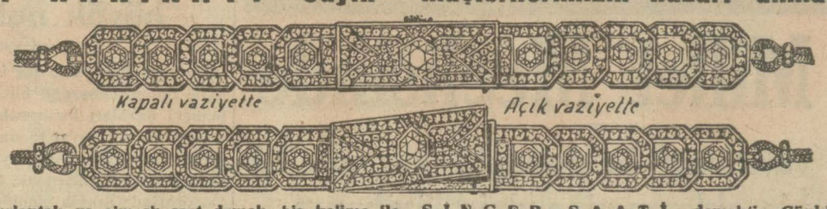

Pırlantalı ve elmaslı saat demek bir kelime ile S İ N G E R S A A T İ demektir. Çünkü: Pırlantalı ve elmaslı saatlerin bütün hakiki evsafı meşhuru âlem olan SİNGER saatlerinde toplanmıştır. Bunun için: Saat alacağınız zaman, tereddüdsüz SİNGER saati almalısınız. Ve saatin üzerindeki S İ N G E R markasına, müessesemizin adresine dikkat etmeniz lâzımdır.

Modayı takib eden her asrî kadın için kıymetli taşları ile ve nefis işlemesile hakikaten nazarı dikkati celbeden böyle bir harikulâde S İ N G E R saatine sahib olmak adeta bir saadettir.

SİNGER SAATİ Hoşa gidecek en makbul ve en güzel HEDİYELİKTİR

No. 82 - D. elmaslı ve 11 pırlantalı 550 lira, No. 82 - C, elmaslı ve ortadaki büyük olmak üzere 11 pırlantalı 650 lira, No. 82 - E. elmaslı ve ortadaki ile iki kenarındaki büyük olmak üzere 11 pırlantalı 800 lira.
E M S A L L E R İ G İ B İ 15 S E N E G A R A N T İ L İ D İ R.
Dikkat: Singer saatleri İstanbulda yalnız Eminönü merkezindeki mağazamızda satılır - İstanbulda şubemiz yoktur
Adres: SİNGER SAAT Mağazaları İstanbul Eminönü No 8

RADYOLİN
İLE SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM
Her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

İstanbul Bölge San'at Okulu Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Nev'i	Mik.	Mu. Fi. L. K.	İlk Te. L. K.	Eksiltme T. G. S.	Şekli
Ceket ve pantalon	110	15 75	207 90	30/3/942 Pazartesi 14	Açık

İstanbul Bölge San'at okulu talebesi için yüz onar tane ceket ve pantalon dikişi eksiltmiye konulmuştur. Mektebden yalnız kumaşı verilecektir. Diğer bilûmum malzemesi mektebdeki nümunesi dairesinde müteahhide aiddir.

Eksiltme Cağaloğlunda Yüksek Mektebler Muhasebeciliğinde yapılacaktır.

İstekliler 2490 numaralı kanunun istediği evsafı haiz olmakla beraber Ticaret Odasının 1942 yılı vesikasını ibraza mecburdur. Hazine teminatından mada müteahhid kumaşı mektebden alırken bedelini muvakkaten mekteb idare heyetine ya nakden veya banka mektubu olarak bırakmak zorundadır. İşin sonunda bu teminatı mekteb idaresinden geri alacaktır.

Dikilecek ceket ve pantalon nümunesi mektebdedir. Görmek istiyenler Mekteb idaresine müracaat edeceklerdir. İlân olunur. (3323)

Umumî Mağazalar T. A. Şirketinden;

Ecnebi memleketlerinden Mersin limanına gelen eşya Gümrük İdaresince Mersindeki antrepolarımıza tevdi olunmaktadır. Bu suretle Mersin antrepolarımıza mevdu eşyanın konşimentoları sahibleri tarafından Mersin şubemiz namına ciro edildiği takdirde bu eşyanın gümrük muamelesinin ifası ve arzu edilen mahalle sevki hususlarının, en müsaid şartlarla Mersin şubemizce deruhte edileceğini alâkadarana arzederiz. Tafsilât ve şerait için:

M E R S İ N Ş U B E M İ Z E

Müracaat edilmesi ilân olunur.

D. D. Yolları 3. İşletme Müdürlüğünden:

Muhammen bedel, bulundukları yerler, miktar ve muvakkat teminatları aşağıda yazılı olan balastlar ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. İhalesi Balıkesirde 30/3/942 pazartesi günü işletmemiz binasında komisyonumuzca yapılacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin her partinin hizasında gösterilen miktarda muvakkat teminat vermeleri ve 2490 sayılı kanunun tayin ettiği vesikalar ve kanunun 4 üncü maddesi mucibince işe girmeğe manii kanunî bulunmadığına dair beyannamelerile ayni gün ve saate kadar komisyon reisliğine müracaatleri lâzımdır. Bu işe aid şartname Balıkesirde 3 üncü İşletme Müdürlüğünden parasız temin olunur. (3255)

Balastın bulunduğu yer		Kilometresi	Miktarı M3	Muhammen bedel kuruş	M. Teminat lira	İhale günü saat
Balıkesir -	Kütahya	28	2000	250	375	10
»	»	89	2000	170	255	11
»	»	195-205	2000	170	255	15
»	Bandırma	258-268	3000	140	315	17

DEMİR ve TAHTA FABRİKALARI
Türk Anonim Şirketinden:

Fabrikamız imalâthanesinde çalıştırılmak üzere
50 Tesviyeci, 10 Tornacı, 2 Frezeci, 2 Takımcı ve Sucu, 20 Demirci, 10 Marangoz ustası, 4 Modelci ve 10 Dökmeciye ihtiyacımız vardır.
Birinci sınıf işçiye saatte 45 ilâ 55, ikinci sınıf işçiye 30 ilâ 40 kuruş ücret verilecektir. Taliblerin Adapazarındaki Fabrikamız Müdiriyetine derhal müracaatleri lüzumu ilân olunur.

Kırklareli Posta ve Telgraf Müdürlüğünden:

Cinsi	Metre 6 aded	Metre 7 aded	Metre 8 aded	Teslim yeri
Meşe	40	165	110	Alpullu
»	0	0	30	Babaeski
»	120	135	25	Kırklareli
»	75	0	0	Murâdlı
	235	300	165	Y e k û n

1 — Yukarıda cins, miktar ve tullerile teslim yerleri gösterilen «700» aded telgraf direği kapalı zarf usulile 6/3/942 tarihinden itibaren 15 gün müddetle eksiltmeye konulmuştur.
2 — Muhammen bedeli altı bin üç yüz liradır.
3 — Muvakkat teminat dört yüz yetmiş iki lira elli kuruştur.
4 — Teklif zarfları 21/3/942 cumartesi günü saat 11 de Kırklareli Posta ve Telgraf Müdürlüğü binasında teşekkül edecek komisyon tarafından açılacaktır.
5 — Teklif mektublarının 21/3/942 cumartesi günü saat ona kadar mezkûr Komisyona verilmiş olması şarttır.
6 — İsteklilerin bu işleri yapabileceğine dair bulundukları mıntaka ticaret odaları veya salâhiyettar makamatın tasdikli ehliyetnamelerile gösterilen gün ve saatte müracaat etmeleri.
7 — Şartnamelerin Kırklareli Posta ve Telgraf Müdürlüğünce parasız olarak verileceği ilân olunur. (3198)

Belediyelerin Nazarı Dikkatine:

PASİF KORUNMA ve İTFAİYE HORTUMLARIMIZ GELMİŞTİR.

İsteklilerin Karaköy İzmirlioğlu hanı altında No. 9 Ali Rıza Gebzeliye müracaatleri. Telefon: 49194.

Bursa İpek Böcekçiliği İstasyonu Müdürlüğünden:

1 — Soğuk hava tesisatında kullanılmak üzere 12 - 15 beygir kuvvetinde mazotla işler şanzımanlı şakulî bir motör açık eksiltmeye konulmuştur.
2 — İhalesi 31/3/942 salı günü saat on beşte Bursa Ziraat Müdürlüğünde yapılacaktır.
3 — Taliblerin teminatlarile birlikte belli gün ve saatte Komisyonda hazır bulunmaları ve şartnameyi görmek istiyenlerin İstasyon Müdürlüğüne başvurmaları lüzumu ilân olunur. (3374)

RADYO

Bugünkü Program

7,30 Pragram	18,03 Fasıl he
7,33 Müzik (Pl.)	18,45 Ziraat (B
7,45 Haberler	18,55 Dans mü
8,00 Müzik (Pl.)	19,30 Haberler
8,15 Evin saati	19,45 Yurd ses
★	20,15 Rad. Ga
12,30 Program	20,45 Saz eser
12.33 Türküler	21,00 Derleyen
12,45 Haberler	21,15 Şarkılar
13,00 Şarkılar	21,30 Hikâye
★	21,45 Orkestra
18,00 Program	22,30 Haberler
	22,45 Kapanış

Satılık fevkalâde yeni
VİZO KÜRK
Ayrıca satılık yeni
ASTRAGAN MANTO
Tel: 81345

Mürebbiye iş arıyor
Bir halis Alman mürebbiyesi İstanbulda veya taşrada iş aramaktadır. İstanbul posta kutusu 34 (Mürebbiye) rumuzile yazılması.

BOZKURT EMLÂK
3 ile 300 bin liraya kadar satılık Emlâk, çiftlik ve han hemen satılmak üzere kayıt ve tesci ediyorum.
Taksim - Abdülhak Hamid cad. No. 49
Tel. 43532 Ankara şubesi Tel. 2303

HER IRKIN ÜSTÜNDE TÜRK IRKI!
BOZKURT
Bütün okuyanlar tarafından takdir edilen ve satışa çıkmasile beraber kapan
BOZKURT'un
3 üncü sayısı, Türk mecmuacılığının teknik ve münderecat bakımından bir örneği olarak çıkmıştır.
Türk ve dünya tarihinin en şanlı savaşlarından birini yaratan Mehmedçiğ
ÇANAKKALE ZAFERİ'ne
tahsis edilen bu sayıda en değerli yazıcıların en güzel yazılarını bulacaksı

İKİ DAKTİLO İLE BİR KAYID VE DOSYA MEMURU ARANIYOR

Ankarada bir müessesede çalıştırılmak üzere, eski ve yeni yazile yazılmış türkçe müsveddeleri doğru okuyabilip yanlışsız olirak makine ile yazmağa muktedir bir daktilo ile almanca ve ingilizce lisanlarına iyi vâkıf, diğer bir daktiloya ve ticarî müesseselerde muhaberat işlerinde kayıd ve dosya memurluğu yapmış ve bu işlere bihakkın vukufu olan tecrübedide bir kayıd ve dosya memuruna acele ihtiyac vardır.

Daktilolıklara talib olanların kendileri tarafından makine ile yazılmış kayıd ve dosya memurluğuna talib olanların da kendi el yazılarile yazılmış mufassal hal tercümelerini, doğum tarihlerini ve istedikleri asgarî ücret miktarını ve adreslerini zikretmek ve şimdiye kadar çalışmış oldukları yerlerden verilmiş bonservisleri varsa birer suretini de eklemek şartile (A. B. C. D. — Posta kutusu 176 - İstanbul) adresine acele göndermeleri.

TÜRKİYE TÜTÜNCÜLERİ BİRLİĞİNDEN:

Birliğimiz 30 mart 1942 tarihine musadif pazartesi günü saat 16 da Karaköyde Ankara han 1 inci katta kâin birlik merkezinde toplanacağından sayın azaların mezkûr gün ve saatte içtimada hazır bulunmaları rica olunur.

RUZNAMEİ MÜZAKERAT:
1 — 1941 senesi hesabatının tetkiki.
2 — Heyeti idare raporu.

HALİ TASFİYEDE

Emvali Gayrimenkule ve İkrazat Bankası Türk Anonim Şirketinden:

16 mart 1942 tarihindeki fevkalâde heyeti umumiye içtimaında şirketin feshi ve tasfiyesine heyeti umumiyece karar verilerek Bay İstefan İvanço ile Bay Emin Kehyagilin tasfiye memuru tayin edilmiş oldukları ve şirket dayinlerinin şirketteki haklarını nihayet bir sene zarfında, tasfiye memurlarının cumartesi ve pazar günleri haric olarak hergün bulunacakları Galatada Voyvoda caddesinde 27 - 29 No.lı Doyçe Oryent Bank Dresdner Bank şubesi binasındaki daire mahsusasına müracaatle, isbat etmeleri lüzumu ilân olunur.

Ankara Sıtma Mücadele Reisliğinden:

Sıtma mücadelesi küçük sıhhat memuru yetiştirilmek ve 9/3/942 de tedrisata başlanmak üzere açılacağı evvelce ilân edilen kursa kayıd ve kabul müddeti görülen lüzuma binaen ilân tarihinden itibaren on gün daha uzatılmış olup taliblerin nihayet 21/3/942 akşamına kadar Reisliğimize müracaat etmeleri ve tedrisata 23 mart 942 pazartesi günü başlanacağı ilân olunur. «1739» (3245)

Büyük Fırsatı Kaçırmayınız

Gayet kıymettar altı tane altın mineli kârıkadim zarf 19/3/942 perşembe günü Sandal Bedesteninde Mücevherat kısmında satılacaktır.

Orman Koruma Genel K. Satınalma Komisyonundan:

1 — 5000 (beş bin çift) er kundurası kapalı zarf usulile alınacaktır. Eksiltmesi 30/3/942 pazartesi günü saat 15 te yapılacaktır.
2 — Muhammen bedeli beher çift on bir lira elli kuruştan olup muvakkat teminatı 4125 liradır.
3 — İstekliler kanunî vesikalarile birlikte teklif mektublarını en geç ihale saatinden bir saat evvelıne kadar Komisyona vermiş olacaktır. (3305)

Devlet Demiryolları Malatya 5 inci İşletme Müdürlüğünden:

1 — Malatya - Diyarbakır hattı üzerinde ve Şefkat - Yolçatı istasyonları arasında kilometre 334 ilâ 337 deki taş ocaklarından 15,000 M3 balast ihzarı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.
2 — Eksiltme 10/4/942 tarihine musadif cuma günü saat 11 de Malatyada Beşinci İşletme binasında yapılacaktır.
3 — Muhammen bedel «24,000» liradır.
4 — Muvakkat teminat «1800» liradır.
5 — Taliblerin şartname ve 2490 sayılı kanunun tarifatı dairesinde ihzar edecekleri teklif zarflarını tayin edilen eksiltme saatinden bir saat evvelıne kadar Malatya 5 inci İşletme Arttırma ve Eksiltme Komisyonu Reisliğine vermeleri veya göndermeleri lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez.
6 — Bu işe aid şartname ve mukavelename projeleri Malatya İşletme kaleminden isteklilere parasız verilir. Fazla tafsilât almak istiyenlerin İşletmeye müracaatleri. «1861» (3450)